

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V pravi orejman mesečno . . 1-70
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inzerati: ==
 Enostolpna petlitvrat (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15
 za trikrat " 13
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zabavale, osmrtnice itd.:
 enostolpna petlitvrat po 23 vin.
 == Poslano: ==
 enostolpna petlitvrat po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno no-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrsko 26.511,
 boan.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

V bojih za Gorico.

Izpod Sv. Gore.

(Izvirna poročila »Slovincu«.)

Goriško, v decembru 1915.

Št. Peter pri Gorici v fronti.

Gorica je dan na dan bolj razdejana, od včeraj dalje je že št. Peter na vrsti. Ce-
 sto, ki vodi iz Vipavske doline skozi št. Peter v mesto, zadnji čas sovražnik siste-
 matično obstreljuje. Včeraj popoldne so
 bile na več mestih zaznamovane globoke
 cestne rane, poskropljene z mlakami člove-
 ške krvi! Samo pred Resbeigovo palačo
 tik vrnjaka je bilo več meščanskih oseb
 mrtvih, pravili so, da štirje moški v sred-
 njih letih. Proti večeru so ležali še štirje
 drugi mrličji na šentpeterski cesti. Danes
 je padla ena granata na malo dvorišče ne-
 ke hiše. Dve osebi sta se umivali pri ko-
 ritu, 15 cm granata se je zarila 1 meter
 proč od njiju, razpočila je, a hvala Bogu
 oboja moža sta odnesla zdravi koži, razen
 par neznatnih ran in strahu. Granate
 žvižgajo, padajo, pokajo še dalje in dalje.
 Šentpeterci so zbegani, strah se jim bere
 na obrazu, a dominantna, ki se zrcali v očeh,
 je zaupanje v Boga in Mater božjo. Mi ho-
 čemo vztrajati do skrajnosti. Pripravljeni
 smo na vse.

Vsaki dan pristopa skoro cela cerkev
 k sv. obhajilu: duševno oporoko smo torej
 napravili, a vse drugo zemeljsko smo izro-
 čili v varstvo Božji Previdnosti in našim
 vojakom-junakom!

Naša cerkev zadeta.

Dne 26. novembra ob pol 4. uri zjutraj
 je zadela sovražna 15 cm granata našo le-
 po cerkvico. Tresk je bil v nočni tišini tak-
 o grozan in strašan, da sem s tako ner-
 voznostjo zagrabil za uro, da se je isti hip
 ustavila. Šel sem v cerkev: žalosten po-
 gled, ko sem užgal svečo! Vsi svečniki in
 oltarna oprava razmetana, katafalk in
 tlak pod njim predrt, sveče prelomljene in
 zvite, oltarna miza pri Srcu Jezusovem
 odkrta, eden kamenitih angelcev ob-
 glavljen na tleh, šipe na oltarnih slikah
 razbite, slike razun kipov M. B. in Srca
 Jezusovega vse preluknjane, prizidek ob-
 hajilne mize razbit, stene na več mestih v
 cerkvi in svetišču globoko udrte, le veliki
 oltar in oltar M. B. sta ostala skoro docela
 nepoškodovana. Kos granate je preluknjal
 prižnico in obležal sredi zakristije. Več
 podob Križevega pota je padlo iz okvirja,
 a okviri razun enega so ostali celi, orgle
 so bile ranjene ter so pri nameravani črni
 peti sv. maši tako nemilo ječale in cvilele,
 da jih naš doslejni izborni organist č. g.
 Mirko Brumat, bogoslovec v Zatičini, kar

ni mogel potolažiti. Bila je le črna tiha
 sv. maša.

Iz povedanega je razvidno, da je ško-
 da, ki jo je povzročila granata, primeroma
 mala. Ni ena freska ni poškodovana! Ko bi
 bila granata zadela v tramovje, bi se
 bila lahko podrla cela cerkev in ko bi bila
 udarila čez dan, ko je pri nas vedno dosti
 častilcev v nji, bi bilo gotovo i človeških
 žrtev nemalo. Hvala Bogu za srečo v ne-
 sreči! Obhajilna miza in tabernakelj ter ol-
 tar M. B., ki so ostali čudovito ohranjeni,
 nas gotovo spodbujajo, da ne opeša naša
 gorečnost v češčenju M. B. ter v prejema-
 nju sv. obhajila! Bog daj, da bi bila ta gra-
 nata v naši cerkvi prva in zadnja . . .

Sedaj mašujemo pri odprtih oknih ka-
 kor na prostem v občutnem prepihu; dež
 pere stene in vlaga se vgreza v zidovje
 boljinbolj; steklenih šip ni mogoče dobiti,
 kaj bi tudi koristile od danes do jutri; za-
 gance bomo prejeli od vojaške oblasti, a
 zdaj žeblje ne moremo dobiti ne v Gorici
 ne v okolici. Mojster je modro uganil, češ
 iz sodčkov za cement jih bomo izruvali in
 zravnali pa bo. Torej bodi!

Naše žrtve.

Dne 27. novembra ob 9. uri zjutraj je
 zadela krogla italijanskega šrapnela 16let-
 nega mladeniča Alojzija Šuligoj v glavo in
 desno roko. Bil je pri priči mrtve.

Istočasno je zadela krogla tudi nje-
 govega 9letnega polubrata ter mu prevrtila
 obe nogi. Zdravi se v bolnišnici.

Dne 5. decembra sta bila dva sovra-
 zna zadetka v polno ob pol 3. uri popoldne
 ravno med krščanskim naukom v cerkvi v
 hišo Alojzija Blažiča št. 28. Izpod razvalin
 hiše so izkopali 8letno deklico Leopoldo
 mrtvo, 1 in polletni bratec Rudolf je sicer
 še živel a drugi dan je umrl. Dalmatinci
 po cesti v bojnoognjeno črto korakajoč so
 pozdravljali, kakor da so šepetali: Bog i
 Blažena Gospa i Dalmatinci te osvetlijo!

Ranjenih je bilo nešteto: vsi ostanki
 šip v cerkvi in po hišah so popokali, mno-
 gokje je zračni pritisk vrgl vrata iz teča-
 jev. V cerkvi je nastala panika. Dobra sre-
 ča je bila, da je bil župnik ves zaverovan
 v svoj predmet o Bogu - Človeku —
 Bogu z n a m i, in da je le čisto malo do-
 znal o strašanskem tresku. Zdelo se je lju-
 dem, da se cerkev podira nad glavami in
 so hoteli vun. Pa jim je rekel: Oj, to bi bili
 bi junaki na Kalvariji, še danes bi ob vaši
 bojazljivosti bili Italijani v Gorici in v št.
 Petru! Kdor razun mirno vest, naj se nič ne
 boji! Molimo kesanje . . . Nato blagoslov!
 Komaj zapoje — nov tresk in nov šunder
 po cerkvi. Župnik vstane in pošlje cerkve-
 nika, da pogleda, kaj je pravzaprav. Med-

tem zapoje trikrat Sveto, sveto, sveto,
 župnik izmoli s treznikom litanije Matere
 Božje čakajoč na odgovor cerkvenika. Ta
 sporoči, da ena hiša gori . . . Župnik skle-
 ne pobožnost z blagoslovom in ljudi od-
 pusti . . .

Razno.

C. kr. pošta v Gorici ne posluje več v
 polnem obsegu, ustavila je denarni pro-
 met, a pisemski obrat še zmerom nade-
 ljuje.

Na Brezmadežno so nas posetili pre-
 vzvišeni knez in nadškof, ki so prišli po-
 gledat razdejanje v Gorici. Izrazili so upa-
 nje, da dobe kak primeren prostor kje v
 bližini in se nastanijo v naši sredi! Bog
 daj!

C. kr. pošta v št. Petru opravlja s štiri-
 rimi osebami ves ogromni promet goriške
 pošte. G. poštar se vidno huiša! Mi ga ne
 zavidamo, a gotovo je, da so tudi vztrajni
 poštarji, osobito na tako izpostavljenem
 mestu kakor je št. Peter, za domovino ve-
 lezaslužni!

Zdravi smo, kruh imamo, le spati nam
 ne pusti naš sovražnik! Nervoznost se bli-
 ža svojemu višku, kar pričajo tudi poslane
 vrstice tako brez zveze in brez reda . . .

»Blažena Gospa od pobijede i mira,
 smiluj se nama!« Dr. M.

Iz Gorice.

(Izvirno poročilo »Slovincu«.)

V gromu in tresku je vendarle napočil
 tolj pričakovani 2. december. S kolikim ve-
 seljem smo že 4. oktobra snovali načrte za
 dostojno proslavo tega dne. Ni čudo! Čim
 drznejše sega sovražnikova roka po nas,
 tem izraziteje vzplamteva v nas čustvo
 neomajnega patriotizma in 2. decembra —
 tako smo upali — bomo dali otroški lju-
 bezni do očeta vladarja prsto pot. Vse
 mesto bo moralo biti ozaljšano, da bo vi-
 del sovražnik, kako vdani smo svojemu
 prebagemu vladarju.

Toda kakor da je zlobni sovražnik vi-
 del v našo dušo, je že prej 14 dni stegnil
 svojo poželjivo roko nad Gorico, da bi jo
 osvojil in skilil s tem Avstriji jubilejno ve-
 selje. Obstreljeval jo je z vso ljutostjo, pri-
 začel ji škode nepopisne, a osvojil si je le
 ni. Še se beli kakor bela golobica ob mo-
 dri Soči in jutro 2. dec. jo je našlo —
 ranjeno sicer — a še vedno pod varnimi
 krili dvočlavske orla. Siva megla je obje-
 mala mesto in dobrotno zagrinjala njegove
 rane, naš duh pa je vzplaval v notranje de-
 le naše očetnjave in zrl neštete množice,
 shajajoče se v bogato razsvetljenih cer-
 kvah k skupni molitvi za presvitlega vla-
 darja, za vrle vojake in dragi naš dom. V
 duhu smo zrl praznične dvorane, po ka-
 terih odmevajo slavnostni govori in na-

vdušeni vzkliki. A vse to smo zrl le v du-
 hu. Naše cerkve so izvzemši kapucinsko
 cerkev — zaprte, javna shajališča zapu-
 ščena in opustošena. Sploh so poskrbeli lo-
 povi tam za Kalvarijo, da si nismo upali
 izpod strehe. Točno ob trideset na šest so
 pričeli obstreljevati osredje mesta in nade-
 ljevali, dokler se ni popolnoma zdanilo. Ni
 čuda torej, da se je le malokdo upal v cer-
 kev. Zbrale so se tedaj družine v varnih
 pritličnih prostorih in kletih ter z zaupno
 molitvijo zastavljale smrtonosnim grana-
 tam pot. In ko je minila nevarnost, so ver-
 ni Goričani nadaljevali v svojih skromnih
 domovih molitev, ki je veljala cesarju, vo-
 jakom in domovini. Iskrena in zbrana je bi-
 le ta molitev, kakor v najsvečanější cerkvi,
 naše razpoloženje svečano navdušeno. Za-
 vedali smo se, da nismo sami, in da moli
 za nas in z nami cela Avstrija. Dan je bil
 meglen. Nobeno letalo se ni pojavilo v
 ozračju. Čemu neki? Lah je vedel, da ni v
 mestu najmanjšega znaka, ki bi pričal, da
 je 2. december. Popoldne ob štirih se je ob-
 streljevanje ponovilo ter trajalo dobre tri
 četrt ure. Naperjeno je bilo na pošto po-
 slopje in celo ondotno okrožje med Morel-
 lijevo in Vrtno ulico do mestne realke. Ka-
 kor brzovlaki so se vozile granate po
 ozračju najtežjega kalibra in rušenje po-
 slopij in zvenketanje strtih šip je nepopis-
 no. Kajpada smo takoj poiskali svoja skri-
 vališča ter se postavili za najvarnejše ob-
 zidje zaupne molitve — in granate so šle
 mimo — ne da bi bile končale ni enega živ-
 ljenja. Naslednje jutro je bilo mirno. Ogle-
 dali smo si učinek obstreljevanja. Vrtna
 ulica — zadnje čase najlepša izmed gori-
 škkih ulic — šetališče goriške gospode —
 je od pošte do realke podobna velikemu
 vodu ranjencev. Najhuje je prizadeta Se-
 culinova hiša (št. 39.) Porušena sicer ni,
 toda celo pročelje je razrito. Balkon je kar
 odneslo, istotako temnice in oknice z oken-
 skimi oboji in okvirji vred in sredi nad
 I. nadstropjem zija velika luknja, ki jo je
 napravila granata. Jako hudo je prizadeto
 poslopje »Centralne posojilnice«, ki je zla-
 sti od dvoriščne strani vse preluknjano in
 razkopano. Poslopje »Ljubljanske banke«
 je bilo zadeto skozi veliko izložbeno okno
 ravno v bančno pisarno. (21. nov.: ena ose-
 ba mrtva — nekaj ranjenih.) Težka železna
 denarna omara je zastavila granati pot.
 Pri tem se je nekoliko nagnila in omejila
 učinek eksplozije in obcestni pritlični pro-
 stor pred pisarno. Kavarna Schwarz je hu-
 do trpela vsled zračnega pritiska ogromne
 granate, ki je padla ravno v sredo ulice
 Contavalle, kjer je izkopala nad 2 m glo-
 boko jamo. Balkon nad kavarno je kar od-
 trgan, notranjščina kavarne razkosana in
 cestni tlak privzdignjen skoro do srede
 Vrtne ulice. Naravno, da so vse bližnje hi-
 še brez šip. Isti zračni pritisk je poškodo-

LISTEK.

Košturnova špica.

(Vojni kurat Leopold Turšič.)

Malo drugače je zaznamovana v naših
 specialnih zemljevidih in jo po svoje tako
 imenujem. Velikastni, docela goli skalni
 kolos se dviguje tik meje iz močrne gors-
 ke skupine 2495 m visoko pod nebo. Štr-
 meti mora oko, ko gleda iz doline razrite
 stene, ostre grebene in globoko zarežane
 kamine te velikanske piramide, pod katero
 se smehljajo popotniku v obraz zelena pla-
 nina s svojimi vabljivimi kočicami, govo-
 reč: »Ne hodi dalje; tu je lepše, prijazneje,
 tu ostani!...«

Gora se zdi človeku skoro nedostop-
 na, a naši planinci so se je vendar lotili in
 prepodili ž nje verolomnega bivšega za-
 veznika. Vsled naključja namreč in male
 naše posadke — bil je baje groj samo en
 roj pod korporalovim vodstvom — se je
 bil gore polastil sovražnik že kmalu spo-
 četka svoje vojne. Umevno, da je bila naj-
 iskrenejša želja našega odličnega poveljni-
 ka polkovnika, ki je poveljeval obenem
 vsej gorski skupini, da dobi goro zopet na-
 zaj, ali po majhni ekspediciji vsaj poizve
 za sovražnikove pozicije in moč, ki jo ima

na gori. Ta iskrena želja je kmalu postala
 tudi trdna volja.

Na novem bojišču je bila našim fan-
 tom privikrat dana prilika, da se izkažejo
 in pomerijo s krivonosim Lahom. Prosto-
 voljno so se javljali, znešeni od vseh stra-
 ni: pijonirji, telefonisti, častniški slugi, or-
 donanci, možje rezervnih kompanij itd.,
 dasiravno jih za naskok niso mnogo rabili,
 ker je bil glavni namen pač poizvedovanje.
 Nekaj nad 50 so jih odbrali, 40 od našega,
 12 od sosednjega polka. Vodstvo je prevzel
 štabni narednik.

Stali so v čelni vrsti in čakali povelja;
 častnik jim je govoril nekaj besed. Ni jim
 bilo treba govoriti o odločnosti in previd-
 nosti; na poraščenih obrazih jim je še ved-
 no gorelo, na plaščih pa so se še vedno po-
 znali sledovi dosedanjih vročih bojev. Noga
 je udarila ob nogo, vrsta se je premaknila,
 obrazi so se dvignili in zaplamteli v zaha-
 jajočem solncu, iz oči je še bolj švignil
 ogenj srda — n a d L a h a . . .

Sreča in Bog z vami, fantje! . . .

»Interesantno bo jutri,« mi je rekel
 tovariš poročnik. »Do 40 naših topov bo
 začelo točno ob 6. uri zjutraj bruhati ogenj
 in smrt na Košturnovo špico. Polentar bo
 plesal, kaj, ob taki godbi?«

»To bo budnica! Splačalo bi se, iti jo
 poslušat in gledat njen kraval. Tudi turi-

stično izlet ni brez pomena; tako krasni
 dnevi so!«

»Gremo?« —

Radovednost me je gnala, ker že dol-
 go nisem bil v gorah. Prigovarjal mi je tudi
 moj poklek.

Kar domenili smo se, nabasali z vsem
 potrebnim nahrbrtnike, oprli se na gorske
 palice in odšli še tisto noč. Temna je bila
 in brezkončno se je vila tista pot, sprva po
 ozki dolini, polni gruča, potem navkreber
 nad raztrganim hudournikom v nešteti
 vijugah. Onstran doline je bil sovražnik;
 svetilk nismo smeli rabiti. Oko ni videlo
 niti ped pred seboj, palica je sama otipa-
 vala ozko pot. Zdajpazdaj je zdrsnila noga,
 zdajpazdaj udarila ob štor ali skalo, ne
 enkrat, desetkrat, stokrat. Čez čelo je lil
 znoj, brezuspešno so tiščale oči v temo.
 Pač! Dvoje svetlejših pik se premika v
 enaki razdalji s poročnikom vred pred me-
 noj.

»Gospod lajtnant, počakaj, da vidim,
 kaj imaš na hrbtu! Kakor dvoje mačjih
 očes se blišči.«

Otipljem.

»Ha! Smešno! Dvoje nahrbrtnih gum-
 bov! Dober kažipot, ki ga sovražnik pač
 ne opazi.«

»Bravo! Imenitno! Kar za gumbi,
 fantje,« se smeje poročnik. »Kdo bi si mi-
 sil, da je te vrste luč tako dobrodošla!

Drugič si našijem za podobne prilike še
 svetlejših gumbov po vsem hrbtu.«

Vijuga za vijugo; zdaj mehka in blat-
 na, da komaj dvigaš noge, zdaj trda in ka-
 menita, da se ogenj kreše pod kovanimi
 čevlji. Brez konca in kraja! Iz dalje poč
 tuintam strel; žvižgaje se razlije njegov od-
 mev med strme vrhove. Visoko nad nami
 odmevajo težki, škrapajoči koraki provi-
 jantne kolone; rezko, enakomerno žvenke-
 čajo podkve tovornih živali skozi nepro-
 dirno temo.

Moj Bog! Vojska v gorah . . . Koliko
 napora in truda, da je le ena stotinja mož
 vsaj enkrat nasičena! In strotnije se drži
 druga, tretja, cela veriga. Ves živež mora
 s težavo in v trpljenju po tej strmi in brez-
 končni poti. Vse v temi in brez luči, ko je
 pot že podnevi težavna in utrudljiva. Vso
 noč do jutranjega mraka to peketanje in
 hropenje tovornih živali in moštva, udar-
 janje gorskih palic ob kamenito stezo. V
 dežju in snegu in viharju, in kakšen je gor-
 ski dež in sneg in vihar, ve le tisti, ki ga
 je poizkusil!

Noč za nočjo! Naj sije luna v svoji
 pohlevnosti, ali naj daje vihar duška svoji
 jezi . . . Armada, življenje, domovina . . .

In kolikrat se je dvignil in zamahnil
 kramp, kolikrat se je obrnil sveder v trdi
 skali, da je bila pot vsaj za silo zgrajena
 in rabljiva, Lega in dragocena je domovina!

val vse trgovinske izložbe od Medveda do ulice Alvarez. Hudo je zdelo Mazzoli-jevo poslopje in pošta. Na cestno stran je na več krajih porušeni strešni rob, izpahnjene temnice in okenski oboji, na dvorišču stran pa je Mazolijska hiša prava podrtija. V obsegu prostorne sobe je presekana od strehe skozi drugo in prvo nadstropje do tal. Enako razrušenje je tudi na dvorišču strani poštnega hotela. Prizadeto poslopje pa ne pripada hotelu. — Pretresljiv je bil 3. decembra pogled na ta del mesta, ki se glede razdejavanja sme uvrstiti s Semeniško, Gosposko, Nunsko in Mozelijsko ulico, nadalje z ulico Sv. Klare, s Placuto in Travnikom na isto stopinjo. Vojaška oblast je takoj odredila snaženje ulic in danes so sledovi viharja, ki je tod divjal dne 2. decembra, že znatno zabrisani. — Tako smo praznovali v Gorici 2. december. Bogu smo hvaležni, da smo neurje srečno prestali in da ni bilo nikjer nobenih žrtev. Toda prvi pozdrav po teh hudih dneh je bil: Ali ste še kaj živi in kako ste živi ostali. — Od takrat dalje imamo gosto meglo z deževjem. Pri vsem tem obstreljuje Lah še vedno naše mesto, toda bolj zmerno in z manjšim kalibrom. 5. in 6. decembra so obstreljevali okrožje lesotroca Goljevščka in F. J. tekalisce proti staremu pokopališču. Pri tem je hudo trpela Salvaterrova hiša nasproti Spaunovi vili. Vsi trije balkoni so odtrgani, a pročelje kaže 6 manjših in eno večjo luknjo. Tudi Oblasiachova hiša je na dvorišču od vrha do tal v obsegu ene sobe porušena. Ostale hiše imajo le manjše praskne in luknje, nekatere so celo nedotaknjene, n. pr. Rossijeva hiša št. 50. Dne 7. 8. decembra so obstreljevali Korenj. Poškodovan je deželni muzej in Draščekova hiša.

V Gorici je še približno 8000 ljudi. Begunci, ki so iskali po 18. in 19. nov. zavetja v goriški okolici, se vračajo. Žal, da v stanovanju marsikaj manjka, kar je prej bilo. Sila nas je naučila moliti. 8. decembra je bila kapucinska cerkev polna vernega ljudstva. Posebno razveseljev pojav je številno pristopanje k mizi Gospodovi. Kdor koli pride v cerkev, prejme sv. obhajilo, naj si bo delavnik ali praznik. Ljudstvo je spoznalo, da so resnične besede, ki smo jih slišali v pridigi dne 5. decembra: Najvernejša klet je Srce Jezusovo, najmočnejši zid Marija. Zoper ta dva nima Lah zadostnega kalibra. Dalmatinci so to že vedeli davno prej in kazali to svoje prepričanje tudi v dejanju, mi pa smo jih začeli posnemati šele sedaj, ko nam resno smodi okrog ušes.

In vendar vztrajajo — Goričani.

Znano je, kako je brezvestni Italijan koncem meseca novembra in v začetku decembra svoje brezbožno rušilno delo nad mestom Gorico vršil v največjem obsegu. Znano je dalje, kako je v istem času t. j. 29. novembra tudi lepa nova kapucinska cerkev dobila strašne rane. Človek bi mislil, pri onem groznem bombardiranju bo vse zapustilo Gorico. A temu ni tako. Zaupanje v Boga in njegovo previdnost jih je še nekaj stotin tam obdržalo. Zbirajo se v cerkvi s tem večjim zaupanjem. In sicer je kapucinska cerkev — čeravno močno porušena v zadnjem delu — še skoraj edino pribežališče.

Zanimalo bo cenjene bralce, kaj piše P. Janez Bekerc, kapucin, ki je edini še ostal z enim samostanskim bratom Sabasom v kapucinskem samostanu v Gorici po zadnjih strašnih izbruhih laške artiljerije:

Gorica, 10. dec. 1915.

»Do te ure smo še živi. Cerkev smo

za silo pokrili — ostala je pokrpana razvalina. Ljudje prihajajo gledat in se jokajo. In vendar je še do danes vedno odprta. 8. decembra smo dostojno obhajali. Marijina družba je imela skupno sv. obhajilo, — bile so tri sv. maše, slov. pridiga, pri kateri je bilo precej ljudi. Italijan je dal prvič čez 6 tednov cel dan mir. Gotovo ni znal, kakšen praznik praznujemo, sicer bi bil besnel kakor po navadi. — Zvečer ob 11. uri pa se je vršila zopet pol ure strašna kanonada na Placuto in proti naši strani. Sama Brezmadežna Devica nas je zopet

Kako so naši prodirali v Srbijo.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

J. H. piše svojemu bratu sledeče:

Danes Ti hočem nadomestiti, kar prej ni bilo mogoče. Peljali smo se čez milo Hrvasko dva dni in noči. Obstali smo potem v vasi V., da se malo odpočijemo pred fronto. Boje smo začeli takoj ob meji. V tej vasi smo bili 18 dni. Nato pa pride povelje tudi za našo baterijo, da mora pomagati zmagovati. Šli smo z veseljem in petjem. Šla je seveda cela naša druga brigada. Pridemo do Donave, plavati ni bilo mogoče, zato smo se 9. oktobra lepo naložili na brod, da se odpeljemo v že padli Beograd. Stali smo celo noč sredi široke Donave. Dne . . . oktobra na nedeljo zjutraj ob 8. uri pa se prične pomikati naš brod v Beograd. Na brodu smo seveda živeli kot na morju — spali smo v spodnjih prostorih, kjer je bilo že mrzlo. Zjutraj ob solnčnem vzhodu pa je bilo čarobno.

In v tem lepem krasnem danu smo se pripeljali pred mesto — katero smo pozdravili s hura. Eno uro pozneje smo že odkorakali v mesto. Mesto sem Ti že opisal — da je bilo precej poškodovano — a krasno izgleda. Mi smo tisto noč prenočevali v lepih srbskih palačah.

Drugo jutro pa dobimo povelje: naprej pred mesto! In šli smo, prepevaje slovenske in hrvaške pesmi, in prebivalstvo nas je že pozdravljalo. Torej prva postojanka gotova — streljali nič — kar naprej bo itekalo. In šli smo več kot 10 km brez bojev. Proti večeru smo poslali par granat.

In sedaj naprej — kar Ti hočem pisati, je vedno stara pesem — leteli smo v Srbijo brez hudih bojev. Boji so bili — a v primeri na Doberdob — ni misliti. Infanterijske boje smo čuli vedno od blizu, kajti bili smo jim prvi vedno za petami. Večkrat smo bili na 500 korakov. Dne 21. oktobra smo morali iti čez neki hrib. Bili smo se, da nas sovražnik opazi — in res nas je. Začel nas je obstreljevati z granatami in dobro zadel v sredo naše vrste. Poglej čudež — nihče ranjen! Druga je padla na koncu in zopet nihče! Nato smo jo bolj hitrih korakov odkurili v bližnjo vas, kamor je seveda sovražnik tudi streljal — a brez vsakega uspeha. In ravno sedaj berem v »Slovenca« srbsko uradno poročilo, ki pravi, da je bila razbita baterija v naši fronti.

Mi smo šli vedno veseli in zadovoljni naprej v Srbijo — čez hribe in planjave, prehodili veliko rek, po cestah blato do kolena, to je bila naša vsakdanja ceremonija. Dne 22. oktobra je bila tudi neka večja srbska jeza nad nami. Proti večeru je bilo, ko so se naši malo pokazali na vrhu hriba pri nekem vodnjaku, sovražnik je bil pa na sosednjem hribu. Čez pol ure je tako močno obstreljeval postojanko, da smo rekli: gotovo je dobil nove municije. Padlo je v postojanko več sto granat. — Šotori vsi prežgani — konje smo pravi čas rešili — nihče ranjen. Ena težka granata je padla

varovala. Sedaj obhajamo noveno po navadi (t. j. kakor druga leta v tem času v tej cerkvi) . . .

Iz pisma ondodnega fr. Sabasa pa se povzame, da je bilo 8. decembra v isti kapucinski cerkvi blizu 500 sv. obhajil. Da pa res, se zavedajo te duše, da le evharistični Zveličar je njih edini Tolažnik v tej uri hude poskušnje. Naj jih čuva i naprej, a mi pa se združimo v molitvi za nje — kakor tudi za siromašne begunce, ki si žele po domovini in hirajo v tujini . . .

sredi med naše topove, pri katerih je bilo moštvo navzoče — nihče ranjen. Torej moraš misliti, da pošilja hlebce kruha, ne pa železa.

Ujetnikov smo povsod dosti dobili in le vsak nam je vedel povedati o slabi moči svoje države. Propali smo, in predali sami sebe, so govorili.

Prišli smo večkrat v vasi in tam ostali tudi čez noč. Ljudje so se nas grozno bali, ker so jih plašili, da vse otroke in ženske pokoljemo. Torej so res po pravici bežale ženske, kamor smo prišli. A kmalu so izprevideli, da nismo roparji, ampak bolj pošteni ljudje, kot njihovi lastni. Ženske po vaseh so nam kazale male dečke in rekle: glejte zanaprej bodo pa tudi ti vaši vojaki — saj je vse vaše. Omenim Ti tudi siromaštvo v Srbiji. Ne vem ali so ljudje tako revni, ali je to samo navada. Voda jim teče za hišo, a vse je tako umazano. Drugič pa tudi noša. Ujetniki n. pr. so kot civilisti, poznajo ga samo če ima suknjič in puško. Kape pa nosijo civilisti tudi podobne.

Torej pojdemo naprej, da pridemo v Kragujevac. Šli smo po navadi naprej po Srbiji in če se vedno hodi in hodi, se mora nekam priti. Na praznik Vseh svetnikov smo prišli ob 8. uri na neki hrib in smo tam malo počivali. O padcu mesta še nismo vedeli. Postavili smo topove in cilj naj bi bil mesto. Toda nasproti nam priženo več sto ujetnikov in nam povedo, da je mesto zavzeto. Pešpolk št. 70. je vkorakal v mesto.

Bili smo veseli naših uspehov, in vsak je pel ali žvižgal, ko smo šli po neki planini navzdol proti mestu. Mesto ni veliko in tudi od vojne ni dosti poškodovano, le v kavarnah so bili štirinogati gostje — namreč konji. To so se ogledovali v velika srbska ogledala. Hiše so po večini brez nadstropja — seveda so tudi lepe vmes, a take kot pri nas pa ne.

A kje je sedaj sovražnik? Na prvem hribu od mesta. Že zabrenčijo šrapneli nad glavo in granate zatulijo okrog nas. Torej topove je pripraviti, da mu odzdravimo. Pričel se je hud boj, trajajoč dve uri, potem pa je Srb zopet pobežnil nazaj čez drug hrib. Mi bi si bili seveda radi privoščili v mestu kaj dobrega, a to ni naš cilj, torej naprej. Zvečer smo že mi postavili topove na prvi hrib od mesta.

Od mesta naprej je šlo zopet drugače. Sedaj pridejo namreč bregovi in visoki hribi. Vidiš, to so pa težave: topove, konje in ves material spraviti več sto metrov skoro navpično v hribe. A z božjo pomočjo smo spravili vse na vrh.

Dne 11. novembra smo prišli v mesto Trstenik. Tudi to mesto je majhno, a precej prijetno. Šli smo skozi mesto po glavnih ulicah, ter se nismo nič ustavili. Bolnišnice so precej velike in v njih tudi nad 2000 Srbov ranjenih. Cerkev je podobna ljubljanski cerkvi sv. Jožefa.

Plavali smo tako naprej in slednjič dne 14. novembra, na nedeljo zopet, vkorakali v mesto Brus. Most čez Moravo so seveda podrli, a prišli smo po svojem novem na

drugo stran. Šli smo za sovražnikom še kakih 20 km, a ga nismo več menda dohiti. Ostali smo v neki vasi, kjer nas je zapadel sneg pod šotori in nato dobili povelje nazaj v rezervo. Torej v vojni črti smo bili od 10. oktobra do 20. novembra vedno sovražniku za petami. Sedaj smo pa v neki revni vasi, da se odpočijemo.

Za božičnico vdov in sirot naših kranjskih junakov

so darovali: Upravištvo »Ilustrovanega Glasnika« kot čisti dobiček od prodaje vojnih razglednic, 200 K; župnija Marijinega oznanjenja v Ljubljani, drugo darilo, 31 kron; gospa Luiza Lukman in družina Luščin, Ljubljana, po g. Bambergu, 25 K; dr. Josip Gruden, stolni kanonik, 20 K; Vincencijeva konferenca Sv. Petra v Ljubljani 20 K; centralni svet Vincencijeve družbe v Ljubljani 40 K; dr. Jos. Lesar, ravnatelj semenišča v Ljubljani, 20 K; Fr. Bezljaj, c. in kr. morn. kanclist v Pulju, 5 kron; tvrdka Lončarič in Samohrd 50 K; Oton pl. Detela, c. kr. vladni svetnik v Ljubljani, 25 K; Anton Nagode, Vrhnika, 4 K; Franc Kržan, Ljubljana, 10 K; šolsko vodstvo v Zalogu pri Komendi zbirko šolske mašine 20 K; Karel Weber, Ljubljana, 10 K; Moric Hladnik, Ljubljana, 20 K; Jančko Barle, mestni župnik v Ljubljani, 25 K; župni urad v Kolovratu 14 K; Jožef Brežgar, nadučitelj v Zgornji Šiški, 4 K; Ivan Baloh, vikar v Zagorju na Krasu, 18 K 46 vin.; zbirka cerkva ljubljanske škofije, izročena po prevzu knezoskofu, in sicer: Zavratec 18 K, Lučine 15 K, Kovor 3 K, Tomišelj 10 K, Sv. Križ nad Jesenicami 15 kron; št. Jurij pri Šmarju 54 K 12 vin., Brezovica 30 K, Hranilnica in posojilnica na Brezovici 20 K, Sv. Trije Kralji 30 K, Podlipa 7 K 50 h, Podbrezje 12 K 41 h, Ambrus 20 K, Dobropolje 14 K, Sv. Jurij pri Kranju 20 K, Duple 10 K, Lučine 9 K 20 h, Lom 20 K, št. Gotard 10 K, Vojsko 13 K, Žabnica 20 K, Radovljica 30 K, Bevke 10 kron, Trboje 3 K, št. Jakob ob Savi 13 K, Budanje 21 K 49 h, Vavtvas 32 K, Vič 58 kron, Hrenovice 42 K, Smihel pri Novem mestu 40 K, Toplareber 3 K, Štanga 15 K, Sostro 15 K, Besnica 12 K, št. Lovrenc 80 kron, Sava 10 K, Domžale 30 K, Struge 18 kron 98 h, Zavratec 12 K, Polica 83 K, Gorje 40 K 20 h, Breznica 30 K 80 h, Semič 24 K 10 h, Dovje 24 K, Dolenji Logatec 15 K 49 h, Urec 23 K, Stopiče 20 K, Grčarice 14 K 94 h, Predoslje 13 K, Zagradec 10 K, Sela pri Šumbrgu 4 K, Rakitna 8 K, Ovšiče 7 K 50 h, Nova štifa 5 kron 63 h, Smihel pri Žužemberku 1 K 87 h, št. Jošt nad Vrhniko 6 K, Leskovec 50 kron, D. M. v Polju 25 K 75 h, Javor pri Ljubljani 7 K 9 h, Kamnagorica 16 K, župnik Simon Ažman 10 K, Dolenja vas 16 K, Križe pri Trziču 17 K, Bloke 7 K 30 h, Sv. Križ pri Kostanjevici 20 K, št. Jošt nad Kranjem 10 K; Šenturska gora 56 K 90 h, Hrašte 11 K, Črni vrh nad Idrijo 30 K, Hotedersica 41 K 5 h, Motnik 9 K, Rova 12 kron, Boh. Bela 25 K, Krško 10 K, Zapoge 5 K, Črnuče 20 K, Šmarjeta 29 K, Ajdovec 6 K 82 h, Črmošnjice 8 K 67 h, Erzelj 52 kron, Planina pri Vipavi 30 K, Sela pri Kamniku 18 K 90 h, Šturje 20 K, Bučka 34 kron, Boh. Srednja vas 30 K, Leskovača 36 kron, Sorica 17 K 17 h, Nemška loka 12 K 31 h, Banja Loka 23 K 60 h, Vel. Poljane 12 K 48 h, št. Lambert 13 K 51 h, Nadarje selo 19 K, Košana 14 K 72 h, Dol 13 K, Stranje 12 K 30 h, Radovica 4 K, Žalina 25 K, Kočevje 19 K, Kranj 51 K 22 h, Postojna 15 K 97 h, Šmartno pri Litiji 78 K, Šmartno dekan Rihar 6 K, Ribnica 50 K, Smlednik 100 K, Preloka 10 K, Vrhnika 45 kron, Metlika 56 K 50 h, Žužemberk 32 K, Oslinica 10 K, Črni vrh nad Polhovim gradcem 3 K 40 h, št. Vid pri Zatičini 104 kron, Orehek 5 K, Čatež ob Savi 20 K, Suhorija 7 K 56 h, Koč. Planina 8 K 50 h, Česnjice 5 K, Čemšenik 14 K, Mavčiče 14 kron 60 h, Dobrava pri Kropi 16 K 25 h, Polšnik 10 K 27 h, Voglje 5 K, Komenda 80 K, Senožče 70 K, Šmartno pod Šmarno goro 16 K 25 h; skupni znesek I. zbirke cerkva tedaj 2811 K 32 h; županstvo Depalavas 20 K; županstvo Ježica 50 K; Fr. Ks. Stržaj, župnik na Koprivniku, 2 K; dr. Jul. Dereani, Kamnik, 10 K; neimenovani 25 K; Ljudska hranilnica in posojilnica na Vačah 10 K; županstvo Kresnice 10 K; župni urad Krašnja 7 K 40 h; dr. Vladislav Pegan, advokat v Ljubljani, 40 K; županstvo Trebnje 5 K 50 h; župnija Zatičina 20 kron; Fr. Križaj, št. Peter, 10 K; občinski urad Škocijan na Dolenjskem 20 K; Rott, župnik in duh. svetnik, Zagorje ob Savi, cerkvena zbirka 30 K; županstvo Aržiše 25 K; mestno županstvo Postojna 120 K; Andrej Ažman, katehet meščanske šole v Postojni, 5 K; Dom. Janež, župnik, Studene, 26 K; župni urad Javorje 31 K; Maček et Komp., trgovci v Ljubljani, 20 K; Jos. Lavrenčič, Postojna, 20 K; Fr. Soukal, tračnik, Ljubljana, 5 K; župni urad Sv. Lenar ta v Sostrem 10 K; Martin Poljak, župnik Sostro, 5 K; župnijski urad Naklo 40 K; župni urad Sv. Antona v Štangi nad Litijo 40 K; Češka industrijska banka, podružnica v Ljubljani, 50 K; župni urad Ljubn 18 K 68; župnija Svibno, p. Radeče, 5 K

njej velja ves trud in napor, njej je posvečeno vse naše trpljenje . . .

Po polnoči smo dospeli po štiriurni hoji kakih 1500 m visoko. Prijazno nas je sprejel bataljonski adjutant. Pravzaprav smo mu pa mi dolinci postregli s slanini in sladkimi rečmi, z žgano in nežgano pi-jao. Rad nam je potem odkazal za par ur nekaj skromnih ležišč v barakah napravljjenih povečini iz smrekovega lubja.

Zdelo se mi je, da sem po dolgem zopet turist. Zlasti v ranem jutru, ko smo nadaljevali svojo pot. To prelivanje barv v tihi, sveži naravi, ta rezki gorski zrak, šumenje poskočnega potoka globoko v dolini, v meglo zaviti; tiči se oglašajo v porumenelih vrhovih, žolna sekla jo v votlih deblih . . . Vseposod jutranja svečanost — mir . . . Kdo naj misli, da je še vedno voj-ska? Par strelav iz dalje, kaj to! — Rani lovci, ki so prišli poskušat semkaj svojo lovsko srečo in se veselit lepega jutra . . . Mir, mir, ves blažen in tako svečan . . .

Ze smo ležali kakih 300 m višje pod visoko skalo, zlekneni v mehko roso zelenega mahu, zaviti v svoje sivomode plašče. Zvedavo so dvigale preko meje svoje dremajoče glave gore verolomne Italije. Vsak grebenček, vsako skalo smo razločili v zlatu prvih solnčnih pramenov, ki so se igrali in preletavali po vrhovih gorskih or-jakov. Tam je sovražnik . . . Tudi Kostru-nova špica je stresla s sebe megleno odejo te pokazala svoje raztrgane čeri, mlado

solnce je poljubilo koničasti vrh in ji voščilo dobro jutro . . .

Nadporčnik Paulus, skrbni, kot mravlja delavni polkovni pobočnik, ki je bil z nami, se je nasmehnil, da so se mu izpod košatih brk zasvetili beli zobje. Dvignil je kozarec in s solncem vred tudi on voščil Kostrunovi špici dobro jutro.

»Ali so že vstali laški Judeži, ki si jih imela te dni na reji? Pusti jih, da še malo poleže! Pošljemo jim godce za budnico . . .«

Tedaj smo se pravzaprav šele spomnili, da je še vedno vojska. Sveže jutro in mlado sonce, pličje petje in šumljanje potoka, svečanost narave in blaženi mir — nič . . . Vse nič! . . . Vojska! Komaj smo pogledali vsak na svojo uro, že je švignilo in zatulilo po zraku in se ustavilo vrh Kostrunove špice. Kakor da je bruhnila ogenj, je stala pred nami, glavo ovito v oblak črne-ga dima.

Mogočni Pepi je pričenal svojo uverturo v molu . . .

Za njim so zategnili vsi mogoči kalibri z vseh strani. Tudi mali gorski kolibriji niso molčali; tik pod nami je žgolel eden in zadelav precizno. —

Drugič je pozdrazil adjutant Paulus Kostrunovo špico in jo vprašal, so li že ustali njeni vsiljivi rejenčki. Zdelo se nam je, da je Kostrunova špica prikimala, in trčili smo na zdravje njene osvoboditve . . . Zajtrk: muzika igra, da se stresajo skale, vrh Kostrunove špice stoji pred nami kakor bljuvajoči Vezuv . . .

V skrajni škrbini smo med artiljerijsko godbo opazili krivo črto premikajočih se pik. Tam so čakali fantje ter se pripravljali noč in dan . . . Težka pot ob samih prepadih; negotov korak — gotova smrt . . . Fantje se bližajo k naskoku; čakajo samo, kdaj utihne godba, da prično zbor a capella — brez spremljevanja . . .

Uvertura je končana. Kolibri pod nami se še tuintam oglasi, kakor da hoče gorski škrt motiti pesem orožja naših fantov . . . S Kostrunove špice udarja krepko, odrezano in zopet pričeto streljanje, sigurno kakor po taktu . . . Planinica pod nami se vablivo smehlja v solnčnih žarkih, ki so pravkar nagajivo pokukali nanjo . . . Streljanje kakor po taktu! . . . Hladen veter za-veje od vzhoda; Kostrunova špica skrije svoje obličje v gosto megleno kopreno; votlo odmeva iz megle pesem orožja slovenskih planincev . . .

Dan po Malem Šmaru železnega Gospodnjega leta 1915 — 9. september — je časten dan za naš polk. Odbrani njegovi sinovi so se zopet izkazali. Marsikdo je prišel malo marogast nazaj, pet pa jih je sprejela Kostrunova špica v svoje globoke prepade in jih za vedno skrila pred sovražnikom. A naša je! Trdneje stoji kot prej . . . Italijanske gore stegajo zvedavo preko meje svoje glave po njej; smehlja se jim, višja, mogočnejša od njih, rešena po ognju artiljerije in naših vrlih planincev.

župni urad št. Jurij pod Kumom, p. Radeče, 10 K; občinski urad Radeče pri Zid. mostu 93 K 50 h; Janez Bizjan, dekan v Moravčah, 20 K; župnija Podgrad 15 K, Lovrenc Hribar za občino Radohova vas 10 K; Vovk Fr., Veliko polje, 3 K; županstvo Podgraja nad Vipavo 20 K; Kmetijsko društvo v Črnem vrhu 10 K; Posojilnica in hranilnica v Črnem vrhu nad Idrijo 20 K; županstvo v Gorjah 25 K; romarska cerkev Brezje 10 K; Josip Bambič, župni upravitelj, Preloka, 4 K; župni urad Col 26 K; županstvo Podkraj 26 K; župni urad Sv. Katarine pri Medvodah 20 K; šolsko vodstvo Vače 17 K 10 h; Janko Lobe, Črmošnjice, 5 K; Fr. Rajčević, župnik, Lučine, 3 krone; župnija Stara Oselca 24 K; Andrej Ramovž, nadžupnik, Dobropolje, 10 K; občina Goče (Kočevje) 10 K; županstvo Podgorje 20 K; duhovniški urad št. Peter na Krasu 30 K; županstvo št. Rupert 30 K 61 h; županstvo Litija 50 K; Anton Kocijančič, župnik, Mirna, 24 K; dr. Ivan Dimnik, odvetnik, Krško, 5 K; županstvo Ihan, p. Domžalah 12 K; župni urad v Dražgošah 18 kron; Anton Jemec, župnik, št. Jakob ob Savi, 10 K; županstvo Trnovo 15 K 96 h; župni urad na Gorah nad Idrijo 12 K; župni urad Kropa 15 K; župni urad Sv. Križ pri Litiji 12 K; mestno županstvo Kamnik 20 K; župni urad, zbirka v Podragi na Vipavskem 8 K 16 h; župnik Kolter v Podragi 4 K; Jernej Jelenič, posestnik, Ljubljana, Stara pot 1, 10 K; Hranilnica in posojilnica v št. Vidu pri Zatičini 10 K; župni urad v Cerkljah na Gorenjskem 102 K; županstvo občine št. Vid na Cerknico 25 kron; Karol Polajnar, lasnik kavarne Prešeren v Ljubljani, 50 K; župni urad Preska 17 K; župni urad Sora 23 K 19 h; Hranilnica in posojilnica Šturije pri Ajdovščini 20 kron; županstvo Zagorje na Krasu 51 K 90 h; občina Suhor 10 K; županstvo Kot 10 K; županstvo Semič 25 K; Janez Mikuz, župnik, Sorica, 7 K; župni urad Sorica 5 kron; Mohorjani, Podbrezje, 5 K; Hranilnica in posojilnica št. Lambert 10 K; župni urad in šolsko vodstvo št. Lambert 10 K 93 h; Gospodarska zveza, Ljubljana, 100 kron; županstvo Trzin 10 K; županstvo Brusnice 10 K 54 h; občinski urad Predoslje 40 K; županstvo v Moravčah 20 K; župni urad št. Vid pri Vipavi 20 K; Jos. Biščak, Smilci p. Nadenjeselo 20 K; Sitarška in žimarska zadruga v Stražišču 10 K; županstvo Brezovica pri Kamniku 32 K 30 h; Marija Platiša v Leskovici pri Gorenji vasi 2 K 60 h; Matija Kos, župnik v Leskovcu, 6 K; Prva dolenska posojilnica v Metliki 100 K; župni urad Trnovo, Notranjsko, 59 K; župni urad Škocijan pri Turjaku 7 K; županstvo v Grosupljem 167 K 84 h; župni urad Hotič pri Litiji 3 K; županstvo Staraloka 10 K; župni urad v Stariloki 15 K; Jos. Lenče, vinska trgovina, Ljubljana, 20 K; Generalno zastopstvo »Slavije« v Ljubljani 100 K; Fr. Stupica, veletrgovina, Ljubljana, 50 K; župni urad Tomišelj 12 K; Jos. Golmajer, župnik na Vačah, 30 K; župni urad Vodice 35 K; župni urad Boštanj ob Savi 10 K; Hranilnica in posojilnica v Semiču 50 K; Josip Erker, stolni župnik, 100 K; županstvo Muljava 80 K 70 h; župni urad Zasip 10 K; županstvo Zg. Tuhinj 6 K; Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico 50 K. — Vsem blagim darovalcem najiskrenejša zahvala. Nadaljne darove sprejema deželna blagajna v Ljubljani kot centrala ter vsa županstva in župni uradi na Kranjskem. Odbor za vojne sirote.

Še eno pismo iz Gorice.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Gorica, 14. XII. 1915.

Ravnokar sem prebral »Slovenca« od zadnje sobote. Ne čudite se mi morda, da sem ga čital še-le danes, kajti v Gorici nekaj dni sem nismo imeli več poštnega urada — pregnale so ga granate. Zato pa nisem mogel sobotnega »Slovenca« prej sploh dobiti v roke, čeravno sem ga včeraj iskal po vseh kavarnah, — pardon, reči moram le v dveh, kajti samo dva lokala imamo v Gorici sedaj, ki zaslužita ime kavarne. Bral sem torej »Slovenca« in se prečital, da znani dopisnik iz Svete Lucije v svojih »Malenkostih« še vedno ni izgubil svojih muh, čeravno se mora le prepogostoma skrivati v svojem podzemeljskem rovu, kojega graditelj gotovo nikdar ni slutil, kako dobrodošlo pribežališče pred laškimi granatami bo nudila njegova klet. Pač pride vsaka stvar na svetu enkrat prav! Pa da ostanem pri tem, kar sem hotel povedati. Da bo gospod Hinum ali kakor se že kliče vedel, oziroma da pomirim njegove sosede »Modréjane«, moram najprej sporočiti, da »Modréjani« vrhu Attemsove palače v Gorici še vedno junaško kažejo svojo zadnjo plat zahrbtnim Lahom in da kljub neštetim granatam, ki so že živžgale mimo njih, še vedno zavzemajo svoje visoko stališče nad nami navadnimi zemljani, oziroma podzemljani — v kolikor namreč bivamo v teh časih tudi pod zemljo. Vidi se, da goriški »Modréjani« glede korajže ne zaostajajo nič za svojimi goriškimi tovariši ob zeleni Soči, ki se Lahov gotovo ne bojijo bolj nego gospod Hi-

num v svoji varni kleti. Mislim, da radi tega komplimenta ne bo uzažen!

Sicer se pa tudi jaz sam ne smem šteti med najpogumnejše, čeravno bi se čutil uzažnega, ako bi mi kdo očital bojazljivost. Kedar okoli treska in poka, jo tudi jaz rad potegnem v kak varnejši kot — samo da ga morem najti. Več mesecev sem bil tako pogumen ali neumen, ne vem, kateri izraz bi bil bolj na mestu, da sem spal precej visoko, tako da sem iz svoje postelje lahko po ravnem gledal že omenjene goriške »Modréjane« na Attemsovi palači, — katerim sem bližnji sosed. Pa me je spametovale 18. november. Da bi me bili videli, kako sem jo junaško popihal že ob pol 6. uri zjutraj iz svoje postelje, čeravno jo navadno rad potegnem preko 8. ure. Le parkrat sem slišal tisto vražje živžiganje nad streho in le par granat, ki so se v bližini razletele, je bilo treba, da me je kar vrglo iz gorke postelje, kakor da bi se bila baš pod mano bomba razletela. In kako sem bil hitro oblečen in umit tisto jutro — kakor še nikdar ne. Naenkrat sem se znašel na ulici in v par korakih preletel Gosposko ulico, kjer me je hitečega mimo »Treh kron« opozorila pri nekdanjem malem semenišču eksplodirajoča težka granata, da moram še bolj podvizati se. In ta opozoritev ni bila brezuspešna, še hitreje sem bil na Travniku, kjer mi je šrapnel pred glavstvom zakomandiral »Halt«. Seveda sem ga ubogal in najraje bi bil iz hvaležnosti poljubil roko gospej kavarnarki, ki mi je na trkanje takoj odprla in me sprejela v svoj »Central«. In tu sem tičal celih šest ur, pa ne v kavarniškem prostoru, ampak večinoma v globoki obokani kleti in ne sam, temveč v družbi, tako da mi ni bilo treba sramovati se preveč svoje »korajže«.

Nocoj je sicer že pozno, a ker se tudi nocoj vozarijo granate baš nad mojim stanovanjem, se mi nič kaj ne ljubi v posteljo. Pa bom pisal svoje »pismo« naprej, mi vsaj čas mine.

Da, tisti predpoldne 18. novembra mi je bilo srce res zlezlo v pete. Pa ne samo meni! So bili še »pogumnejši« drugi. Znanec S., ki je istotako ves zasopel pribežal iz Raštelja v »Central«, se je pri vsakem živžigu trepetajoč sklonil za moj hrbet, kakor da bo tam varnejši. In njegov prijatelj, gospod Pr., mi je pripovedoval, da je malo prej v trgovini vzel v roke velik podplat in si ga držal kot ščit pred obrazom, ko so tam okoli pokali šrapneli in granate. — Da bi imeli več korajže, smo tisto jutro pridno naročevali in praznili »štampere« in tako je prišlo, da smo kljub neprestanemu treskanju tam zunaj mi v kavarni postali precej židane volje in koncem koncev celo zapeli — ne ravno ubrano — tisto »Pa pri nas je korajža«. In g. S. je postal celo tako pogumen, da je pobral pred kavarno okrvavljeno vojaško kapo, koje lastnik je bil najbrže težko zadet, ter jo nesel neprethito zabavljajoč čez kulturne Lahe po Gosposki ulici v svoje stanovanje za veden spomin na ta res grozen dan.

Ta dan me je torej spametoval in odtelej ne hodim več delat konkurence svojim sosedom »Modréjanom«, temveč stanujem rajše nižje, a ob posebno nevarnih urah se zatečem celo kam pod zemljo. Bolj gotovo je tako, čeravno se človek nad zemljo drugače bolje počuti; kako je že rekel tisti — menda je bil Cerkljan —, ki se je bil črešenj preveč najedel in povrhu še kislega mleka nafil, ko so ga čez trehuh zvezali z verigo: »Bolje ni, bolje, — ampak bolj gvišnu je.« Tega principa se tudi jaz držim in zato nisem maral svoje kože izpostavljati tu v Gorici na prodaj, ker sem videl, da Lahom še noče zmanjkati krogl vseh različnih kalibrov in da Goričani nekdanj pri zidanju hiš niso na to mislili, da bodo nekoč naši ljubi »zavezniki« pošiljali take darove v mesto, ki proderejo tudi tri nadstropja in še klet po vrhu. Do 24. novembra sem vztrajal, potem pa sem bil res skoro uverjen, da bo Gorico doletela usoda starega Jeruzalema, zato sem 24. opoldne nabasal v svoj nahrbtnik najpotrebnejše in jo popihal iz mesta proti Krombergu. Da sem bolj »pihal«, zato so skrbele granate, ki so nad mano rezale zrak tja nekam čez Kostanjevico. In ko sem videl, da skoro vsako drugo deblo v drevedu Popokalske ulice kaže kako rano in da celo obzidju pred »božjo njivo« niso Lah prizanegli, sem imel še manjše srce, zato pa tem večje, oziroma hitrejša noge, ko sem jo zavil okrog popokalskega. Kar oddahnil sem se, ko sem stopal nad Krombergom proti Ravnici. Doli v nižini tam nekje pri Oslavju pa so prasketale puške, grmele mine in tja proti Vipavski dolini je ponosno plul aeroplan. Jaz pa sem kljub burji meril hitrih korakov cesto proti Ravnici in potem naprej po Čepovanski dolini v naše Tolminske hribe, kjer sicer tudi pojejo laški topovi svojo pesem, a kjer se jih vsaj bati ni treba, če človek ni ravno preveč blizu Soče. Še sedaj se mi sline cedijo po onem spanju, ki sem ga naslednjo noč imel pod gostoljubno streho prijatelja B. tam gori na planoti med Idrijo in Bačo. In ko sem naslednji dan prišel domov v naše gorsko zakonje, kamor se kljub bližini bojne črte le malo sliši streljanje topov, sem za trdno

sklenil, da se ne vrnem tako z lepa v to nepokojno Gorico.

Pa pred nekaj dnevi sem le prišel nazaj. Dolžnost je dolžnost. A kakor vidim, Lah ne odjenjajo, dokler jih naši krajeva lepega dne ne vržejo nazaj iz naših krajev, — žal, da bo tedaj Gorica že večidel razvalina, če bo trajalo to še nekaj tednov.

Posebno včeraj, 13. t. m., je padalo v mesto, a tudi predvečerjem ni bilo mirno. Zelo so obstreljevali Šempetersko ulico, bilo je tudi več žrtev. Niti novi semeniški palači, kjer je bolnišnica Rdečega križa, niso včeraj prizanesli. Več granat je padlo v to krasno stavbo, ki je pač najlepša v mestu, in jo precej poškodovano. Ravnotako so obstreljevali včeraj deželno norišnico. Vidi se, da namenoma razdirajo i poslopja, ki stoje pod varstvom »Rdečega križa«. Prej so razbili bolnišnico v centralnem semenišču, sedaj, ko je pribežala pod krov nove semeniške palače, obstreljujejo pa to. In ta narod se ponša, da ima najstarejšo kulturo!

Sedaj smo dobili zopet boljše vreme. Je bil že čas, kajti to deževje je bilo že nezno, čeravno je sedaj postalo precej mrzlejš, kar se v Gorici tem huje občuti, ker so skoro po vseh hišah okna razbita in ker manjka drv in oglja za kurjavo. Toda še bolj nezdrava je vlaga! V hiši, kjer stanujem, od same vlažnosti vrata, ki so bila prej rdečkaste barve, postala kar naenkrat umazano pepelnata. Moja gospodinja je rekla, da so še vrata samega strahu spremenila barvo...

Tudi razsvetljave po ulicah nimamo več. Zadnje dni je bilo kar nevarno radi hude teme, človek ni videl niti par korakov pred seboj. Pred tremi dnevi sem hotel zvečer iz kavarne »Corso« domov. Ker nisem imel nobene svetilke, bi se bil ob uličnem jarku skoro pobil. Grem naprej in parkrat sem trčil ob druge ljudi; »pardon« od ene in druge strani, — pa sem taval naprej. Na vožalu nemške gimnazije se zopet zadenem v nekoga, čutil sem, da se je nekaj zganilo. »Pardon! Nič odgovora. Prižgem vžgalico — ves začuden je strmel v me v voz vprežen vojaški konj, češ, kaj pa ta išče okoli mene.

Imel bi še marsikaj napisati — a moram končati. Laški topovi so zaspali, zunaj sanja jasna zimska noč, burja tuli okrog voglov, tolče z razbitimi vetrnicami poškodovanih oken in tudi v mojo sobo diha svojo mrzlo sapo skozi vbito stipo. Zebe me v prste, treba se bo zakopati v posteljo. — Lahko noč — pa drugič še kaj! I. M. B.

V osvojeni Srbiji.

Dopisnik »Az Esta« opisuje svoje potovanje po Srbiji. Najprej je prišel v Belgrad, o katerem pripoveduje sledeče:

Belgrad je tudi danes tako tih in je skoro izumrl, kakor v prvih dneh osvojitve. Mesto se zelo počasa vzbuja iz svojega miru. Dozdaj se je vrnilo beguncev približno 15.000, ali tudi ti se redkokdaj pojavijo na ulici. Celotno mesto je še sedaj zelo pusto. Iz žalostnega sna niso Belgrada vzbudile niti čete, ki so korakale skozi mesto, niti tramvajski vozovi, ki vozijo po mestu, katere vodijo vojaki. Poulično življenje tvori tudi danes samo nekaj dečkov, ki glasno naznanjajo, da prodajajo razglednice in slaščice, ne ravno preveč snažne. Tu in tam se pojavi kak trgovec ali pa srbski kmet. Samo v »Grand Hotelu« se more dobiti popoldne kava v hladni in nezakurjeni dvorani. Ko nastopi tema, postavijo na mizo neko svetiljko, katere samo malo razsvetljuje dvorano hotela. Tudi v tej žalostni razsvetljavi sedijo častniki, ki so se vrnili z bojišča, stiskajo se eden k drugemu in se tresejo od mraza. Vsi bero časopise, ki so jih po dolgem času zopet dobili v roke. Kljub temu, da ni v Belgradu življenja, vendar se je zunanost mesta lepo izpremenila. Ulice, ki vodijo h kolodvoru, so popravili in tlakovali, a popravili so tudi ulične plošče in škodo povzročeno od obstreljevanja.

Neki parnik nas je prepeljal iz Belgrada v Smederevo. S parnikom smo odšli iz Belgrada ob štirih zjutraj, na katerem smo prenočili in čez eno uro smo bili v Smederevu. Tu nas je iznenadilo bučno življenje v pristanišču. Ladja za ladjo prihaja v pristanišče, natovorjene z vojnim materialom. Na obrežju so naložili cele gere vojnih potrebščin. Sto in sto vojaških rok sklada volnene odeje, suknje, perilo, košare z živežem in druge stvari. Drugi vojaki pa vozijo ta material v notranjost dežele na vse strani. V bližini luke graje barake. Tu delajo ruski ujetniki, katerih uniforma je v nenavadni harmoniji s temno barvo starih utrd. To so močni ljudje, dobro ohranjeni in dobre volje. Z nami vred se je izkrcal tudi nek nemški častnik, ki je nekje v vojski našel malo opico, pa jo neprenehoma nosi s seboj. Ruske ujetnike so ravno sedaj izmenjali, kateri korakajo mimo nas v dolgi vrsti k menaži. Ko so zapazili našega Nemca z majhno opico, so se pričeli smejeti, a končno se je ta cela vrsta — bilo je 500 ljudi — zabavala in smejala tej mali opici.

V Kragujevac smo dospeli z vojaškim vlakom. Mesto je pokrito s snegom. Ulični

napisi so nemški. Središče mesta se imenuje ulica cesarja Viljema. Skozi to ulico se pomikajo poljske kuhinje proti Kraljevu, za njimi gredo delavci, cele črede goveje živine in črnovojniki v dolgih, belih suknjah.

Pri kolodvoru se nahaja arzenal, katerega vodstvo je sedaj prevzel nemški major. Po natančni preiskavi se je dognalo, da se Srbom ni posrečilo ob priliki njihovega umikanja poškodovati strojev v arzenalu, ker so samo malo poškodovani, pa so jih Nemci popravili, posebno one, ki so nemškega ali avstrijskega izvora. Mnogo strojev so Srbi zakopali, katere so pa Nemci zopet našli in izkopali. Iz pravoslavne cerkve se sliši glas pesmi. Stopimo v cerkev. V cerkvi se je vršila protestantska nedeljska maša. V cerkvi, okrašeni s srbskimi zastavami, stoje nemški vojaki, človek pri človeku. Izmed vseh pa najbolj upada v oči visoka postava feldmaršala Mackensena. Proti vojakom je obrnjen vojaški duhovnik in jim pridiguje.

Popoldne se odpeljemo s tovornim avtomobilom v Čačak. Pot je bila zelo slaba; vsak trenutek smo zadeli na luknje in jarke, in avtomobil je neprenehoma odskakoval semtertje. Ker je vozil bencin, smo bili neprenehoma v življenjski nevarnosti. Na celi poti smo srečevali vozove, katere so vleklj voli. Že se je pričelo mrati, ko smo sli skozi Gornji Milanovac. Majhno, čisto izumrlo mesto igra pri prodiranju v Srbijo veliko vlogo. Tu se je pravzaprav pričela založila srbske vojske. Do Gornjega Milanovca so Srbi še vedno upali, ali ko so se morali tudi tukaj umakniti, je že vsakdo vedel, da je nastal za Srbijo težek preobrat. Pozneje so zopet upali okoli Rudnika, ali niso računali z železno voljo onih, ki so prebrodili največje težave srbske ofenzive. Strašna pota kljub neprestanemu delu še sedaj niso urejena, a ko so pa hoteli zavezniki po njih korakati, so bila ta pota pravzaprav morje blata in močvirje. Konji in vojaki so bili do kolen v blatu, pa je vsled tega mnogo živine poginilo. Vendar so zavezniki srečno prišli iz te okolice. Tren je najprej prepustil svoje živali topništvu, tako da je pogostokrat en top moralo vleči do 40 konj. Ko je topništvo srečno prekorajčilo to blato, šele tedaj je mogel iti za njim tren in pehota. Ko so bile ceste še v tako slabem položaju in se ni moglo hitro napredovati, so poslali tovrne avtomobile kar čez njive naprej. To se razume, da so mogli avtomobile pomikati samo s pomočjo delavskih čet, ki so pod avtomobile neprenehoma polagale deske.

Dnevno so mogli napredovati samo par kilometrov, ali se napredovanje ni niti za trenutek ustavilo. V Čačak smo prišli ponoči. Iznenadile so nas lepe bele mestne hiše. Tuči tukaj kakor tudi v Kragujevcu so krstili ulice z imeni slavnih mož monarhije. Mesto je bolj zanemarjeno, ker je bilo središče beguncev. Večina trgovin je odprta, pa se tukaj vojske toliko ne čuti. Res je, da so mnogi begunci zelo revni, ali te preživlja vojno poveljstvo. Iz Čačka smo odšli v Novo Varoš, ki z vojaškega stališča pripada Črnigori. Tu so se nahajale večinoma črnogorske čete, katerih naloga je bila braniti ceste proti Požegi, Ivanici itd.

Ena cesta vodi v Užice. Tudi to mesto je zelo lepo in čisto. Električna razsvetljava se nikakor ne poda žalostni pustobi ulic. Na hišah vise bele in črne zastave. Črne so obesili oni, katerim je padel svojec v vojski, a bele so znamenje udaje. Proti Sandžaku smo sledili ozkim serpentinam črnovojniške čete, ki je korakala skozi Novo Varoš proti črnogorski meji. Semtertja se vidi v daljavi kakšna vas.

Serpentine ceste se tukaj vzdigujejo čezdalje višje, a na nekaterih krajih so tako ozke, da more komaj iti voz. Viteške čete, ki so se tukaj nahajale in čestokrat odlikovale, so potisnili Črnogorci v največjem mrazu do 16 stopinj do teh ozkih serpentin. Vsak si more misliti, kaj je pomenilo za viteške črnovojnike, ki niso mogli napredovati navadno po rednih cestah, ampak so prodirali kar čez gorovje. Po dnevnih marših in neprestanih bojih so spali pod vedrim nebom, a niso si smeli napraviti ognja, niti si mogli postaviti šotorov, ker jim je platno za šotore dež popopolnoma premočil, nato jim je pa zmrznilo. Ko so hoteli platno odvit, se je zlo-milo kakor steklo. Pota so bila zmrznjena in gladka kakor led, serpentine so tvorile znatne ovire. Konjem je pri vsakem koraku drčalo, pa je mnogo voz s konji vred padlo v globočino. Samo na ta način je bilo mogoče priti naprej, da so voz za vozom, top za topom vlekli čez ta nevarna pota večinoma s pomočjo desk. To je bilo dolgotrajno in težko delo, ali naši so vendar dosegli mejo Sandžaka. Črnogorci se tukaj niso veliko upirali, a vsak odpor bi bil odveč, ker jim je poveljnik Rheinhold grozil z obkolitvijo.

: Naročite „Slovenca.“ :

Dežela gospodarsko pomožna pisarna za zasebne zadeve vpoklicancev.

Koncem novembra imela je deželna gospodarsko pomožna pisarna za Kranjsko pod predsedstvom c. kr. višjega sodnega svetnika Hauffen-a sejo. V tej seji poročal je predsednik o delovanju deželne gospodarsko pomožne pisarne v Ljubljani in občinskih gospodarskih pomožnih pisarn, ki so se na sedežih 296 večjih občin dežele Kranjske osnovala.

Iz tega poročila posnamemo, da je deželna gospodarsko pomožna pisarna rešila 37 zasebnih zadev z zadovoljivim uspehom. Število vseh vlog pa je znašalo 164.

Kar se tiče predmeta posameznih zadev, se je v dveh slučajih izposlovalo rodbinam vpoklicancev podpore in sicer v enem slučaju za rodbino, ki je ostala na Nemškem, pri tamošnjem avstrijskem konzulatu. Nekemu iz Nemčije vpoklicancu se je iztirjalo potom avstrijskega konzulata terjatev in se je izposlovalo, da so se njegove v Nemčiji zaostale stvari vposlale semkaj. V dveh slučajih dvignila se je za vpoklicance pri vojaškem erarju kupnina za konje in se je ista izplačala družinam vpoklicancev. V treh slučajih uredile so se zemljknižne zadeve. V dveh slučajih postavila sta se pooblaščenca v svrhu nadaljnjega vodstva obrtnih podjetij. Pisarna je intervenirala v petih slučajih odpovedi stanovanja in v dveh slučajih izposlovala odlog najemnine. Dvakrat je intervenirala v zavarovalnih zadevah vpoklicancev. V enem slučaju je potom pravde iztirjala posojilo, v dveh slučajih kupninske terjatve vpoklicancev; v enem slučaju je varovala vpoklicanca v nekem sporu radi motenja posesti. V treh slučajih se je izposloval odlog hipotekarnih obresti. V enem slučaju uredilo se je ženi vpoklicanca račune v njeni obrti, ženi nekega drugega vpoklicanca zabranilo se je prodati hišo z izgubo, kot je to nameravala. Nekemu vpoklicancu postavila se je njegova žena kurtorjem v svrhu nadaljevanja njegovih opravil. Za nekega vpoklicanca odpovedal se je združni delež; dvema vajencema vpoklicanih obrtnikov preskrbeli sta se vajeniški izpričevali o prestani učni dobi in se ju je odkazalo za ostalo učno dobo novima obrtnikom. Po želji nekega vpoklicanca izposlovalo se je predzakonskemu otroku njegove žene njegovo ime. V več slučajih pedučilo se je stranke, kako da dobe podpore, kako da naj izposlujejo dopuste itd.

V svrhu poizvedb o delovanju 296 občinskih gospodarsko pomožnih pisarn obrnila se je deželna gospodarsko pomožna pisarna s prijaznim sodelovanjem okrajnih glavarstev na posamezne občinske gospo-

darske pomožne pisarne s prošnjo, da vposljejo poročila o svojem delovanju. Nato je poslalo 168 pisarn svoja poročila; glasom katerih se je v skupno 114 slučajih dosegel zaželjen uspeh, medtem ko se le v štirih slučajih ni moglo ustreči željam strank. Razven tega so napravile in odposlale posamezne občinske gospodarske pomožne pisarne v okraju Postojna 300 prošnji za dopust in denarne podpore; v okraju Kočevje napravilo se je ravno tako več sto takih prošnji, v okraju Logatec okoli 700 takih prošnji, v novomeškem okraju pa 182. Tudi v idrijskem okraju pečala se je ena pisarna z dajanjem nasvetov glede takih prošnji.

Iz navedenih 168 poročil sledi, da 72 pisarn sploh ni prejelo nikakih vlog.

Izmed omenjenih 114 slučajev, katere so občinske gospodarske pomožne pisarne povoljno rešile, se posebno poudarjajo: izposlovanje odlogov terjatev, izposlovanje popustitev dolgov, odškodnin za poljske kvara, odpise v zemljiški knjigi, posredovanje pri preskrbi zasirotilih otrok, pri sporih zaradi stavbenih zadev, onemogočenje izpraznitve stanovanja, poravnava v nekem sodnem procesu.

Izmed občinskih gospodarsko pomožnih pisarn so imele največ opravila sledeče: pisarna v Spodnji Idriji (polit. okraj Logatec), Trnovo (polit. okraj Postojna), Orhoviča (polit. okraj Rudolfovo), Rieg in Mösel (polit. okraj Kočevje).

Iz vposlanih poročil občinskih gospodarsko pomožnih pisarn je posnela deželna pisarna, da ta organizacija, ustanovljena v interesu vpoklicancev in njih družin, med ljudstvom še ni zadosti znana, akoravno so se razširjali tozadevni oklici po c. kr. okrajnih glavarstvih in po deželni gospodarsko pomožni pisarni v vseh občinah.

Da se odpomore temu nedostatku, je sklenila deželna gospodarsko pomožna pisarna, da se bodo zopet razposlali oklici o sedežu in namenu te organizacije na vse občinske gospodarske pomožne pisarne v deželi Kranjski v svrhu tega, da jih razširjajo med ljudstvom, nadalje na vse stalne postojanke nadomestnih oddelkov armade, domobranstva in črne vojske, kakor tudi na vsa poveljstva vojaških oddelkov, ki so iz Kranjskega začasno preložena, na vse c. in kr. vojaške bolnišnice, na vojne bolnišnice in bolnišnice Rdečega križa, v katerih se nahajajo ranjenci ali bolniki iz okoliša tukajšnjega c. in kr. divizijskega poveljstva.

Končno se je sklenilo naprositi tukajšnje dnevnike, da opominjajo vsak teden enkrat med svojimi dnevnimi vestmi na obstoj te organizacije.

Konec četrtje soške bitke. — Italijanske izgube: 70.000 mrtvih in ranjenih.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.
Dunaj, 17. decembra. Uradno se poroča:

Na primorski bojni črti Italijani svojih velikih napadov, katere so po razmeroma kratkem odmoru dne 11. novembra vnovič začeli in ki so trajali do konca preteklega meseca in tudi prvi teden decembra, dosej niso obnovili. Ti boji se lahko označijo kot četrtja bitka ob Soči. Več kot v prejšnjih bitkah so veljali topot napori sovražnika osvojitvi Gorice. Samo proti temu območju je bilo postavljenih sedem italijanskih divizij. Navali teh močnih sil so se izjalovili enako kakor vsi splošni napadi v sosednih odsekih ob preizkušeni vztrajnosti naših čet, ki so obdržale trdno v rokah goriško območje, dobrdobsko visoko planoto kakor sploh vse postojanke. Vsled porušenja mesta je bilo prebivalstvo težko prizadeto; na vojaški položaj pa ta izraz onemogel besnosti sovražnika ni prav nič vplival. V četrti bitki na Primorskem je izgubila italijanska armada, kakor se je z gotovostjo dognalo, 70.000 mož mrtvih in ranjenih.

Včeraj je bil ob soški fronti odbit napadalni poizkus na severno pobočje gore Sv. Mihaela, na tirolski fronti pa napad alpskega bataljona na Col di Lana.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Italijansko uradno poročilo.

Dunaj. (K. u.) Vojni tiskovni stan: 16. decembra: Izvzemši v kali zaždušenih napadalnih poizkusov in prostoru zahodno od Castona (Val Astico), na Oslavje in na Kraški planoti sovražna pehota ni razvijala nobenega znatnega delovanja. Pa pa je sovražno topničarstvo nadaljevalo živahno obstreljevanje na prebivalstvo, posebno z daleč nosečimi baterijami. Naše topničarstvo se je borilo s sovražnim in je obstreljevalo Gorico. Nek sovražni letalec je vrge nekaj bomb na Strigno in Grigno v Val Lugani, ki so provzročile lahko škodo.

Četrta bitka ob Soči.

Vojni poročevalci poročajo 17. t. m.: Zadnje dni so Lahi z boji ob Soči tako po-

nehali, da se pač lahko trdi, da se je četrtja bitka ob Soči razblinila.

Tretja bitka ob Soči je pokazala, da ne pomenja še konca bitke, če oslabe italijanski napadi, marveč le začasen odmor, med katerim sovražnik premika čete in pošilja nove sile. Ako bi se bilo to zgodilo tudi v četrti bitki, to čisto nič ne izpreminja dejstva, da je ostal popolnoma brezuspešen tudi četrti veliki laški napor ob Soči.

Del napadov na goriško območje meseca novembra in decembra sem mogel zasledovati z lastnimi očmi. Dognati mi je bilo mogoče, da ni ničesar opravila po številu zelo premočna italijanska artiljerija nasproti železni volji naših branilcev, katerim je stalo nasproti sedem divizij, med katerimi sta dve sploh stali prvič v boju s popolnoma novimi četami. A tudi nastop take premoči, ki omogoči, da se vsak posamezni napadalni poizkus na Podgoro in na goro Sv. Mihaela izpelje z izpočitimi vojniki, ničesar ne izpremeni na tem, da se je izjalovil italijanski napad.

Dne 11. novembra se je pričela četrtja bitka ob Soči, ki traja zdaj peti teden. Držimo svoje postojanke, kakor smo jih držali v prejšnjih bitkah.

Tudi načrtoma dne 18. novembra pričeto obstreljevanje Gorice na vojaškem položaju ničesar ne izpremeni. Izgube Italijanov v tej četrti bitki so znašale 70 tisoč mož.

Ogromna poraba italijanske artiljerijske municije.

Razni listi poročajo, da so Italijani v zadnji 46 dnevni bitki ob Soči iz topov izstrelili več milijonov granat in šrapnelov.

Naše čete ob Soči.

Genf. Po brzojavkah pariškega časopisa iz Rima se ceni, da stoji na bojni črti ob Soči 800.000 Avstrijcev. »Eclair« izjavja: Take številke pač opravičujejo Italijo, da ne pomača drugod.

Cadorna vrhovni poveljnik.

Basel, 17. decembra. Cadorna bo imenovan za vrhovnega poveljnika vseh italijanskih bojnih sil, da bo imel tako enako stopnjo kot Joffe.

Laško poročilo o izgubah ladij na Jadranskem morju.

Lugano. (K. u.) »Agenzia Stefani« poroča: O zadnjih dogodkih na Jadranskem morju se je zadnje čase iz avstrijskega vira deloma nenatančno, deloma pretirano poročalo. Teh dogodkov se glede na naloge naše mornarice ni bilo mogoče izogniti. Edina akcija, ki jo je mogel izpeljati sovražnik, je, da je z močno skupino torpednih rušilcev obstreljeval nekaj malih trgovskih ladij, večinoma jadrnic, med številnimi ladjami, ki preskrbljujejo albansko obrežje, kar ni nikakor preperečilo važnih in mnogih zvez z Albanijo in celo ne, da se dosežejo smotri vojaškega značaja. Srečno končane so operacije za transport čet, ki so tja določene, za kar smo potrebovali velikih parnikov. Kljub sovražnemu zalezovanju so doslej transporti ljudij in pripadajočega vojnega materiala v spremstvu naših podmorskih sil v popolnem redu v določena pristanišča, kjer se je izpeljalo izkrcavanje. Edini parnik »Re Umberto« z 1811 tonami iz l. 1892 in torpedovka »Intrepido«, ki ga je spremljala, sta zadela na mine, a takojšen spreten manever spremljačega brodoma je rešil vse čete »Re Umberta« razven 4 mož in moštvo »Intrepida« izvzemši treh mož, ki so bili večinoma usmrčeni po eksploziji.

× × ×

Kakor znano, so uradna poročila našega generalnega štaba 6. t. m. poročala, da so pred Medno potopili pet parnikov in veliko jadrnic, ki so izkrcavale vojno blago. Dalje se je poročalo, da sta bila potopljena 23. novembra en laški parnik in ena motorna jadrnica. Dne 8. t. m. se je poročalo, da so potopili pred Valono neko malo križarko, bila je pač »Intrepido«. Zdaj se čuje, da se je potopil tudi nek transportni parnik. »Intrepido« so izpustili v morje l. 1913, križarka je obsegala 680 ton. Oborožena je bila z enim 12 cm in s štirimi 7.6 cm topovi.

Bjelopolje zasedeno. — Črnogorci prepodeni iz zadnjega kofička Bosne.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. decembra. Uradno se poroča:

Jugovzhodno od Celebiča smo prepodili Črnogorce z zadnjega kosa bosanskih tal, ki so ga še imeli v posesti. Naše čete so na tem prostoru dosegle sotesko Tare. Bjelopolje je od včeraj popoldne v naši posesti. C. in kr. bojne sile so vzele mesto z obkoljevalnim napadom in so ujele do večera 700 mož. Zasledovanje zahodno od Peči umikajočega se sovražnika je v teku. Črnogorci med svojim umikanjem povsod požigajo kraje, v katerih stanujejo mohamedanci.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. decembra. Veliki glavni stan:

Bjelopolje je bilo z naskokom vzeto. Ujetih je nad 700 mož.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Bjelopolje je mohamedansko mesto v Novem Pazaru. Šteje do 5000 prebivalcev.

× × ×

Črnogorsko uradno poročilo.

Ram, 16. decembra. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« objavlja naslednjo uradno brzojavko iz Cetinja: Sovražnik je 13. t. m. pričel streljati s težkimi topovi in je odločno napadel celo fronto naše sandžaške armade. Sovražni napadi so bili posebno ljuti v smeri Plevlje, Kraljica (severoahodno od Plevlje), Motanga in Grab, bili so pa vsi s težkimi izgubami za sovražnika odbiti. Na ostali fronti streljanje s puškami.

Cetinja, 16. decembra. (Kor. ur.) Uradno poročilo z dne 14. decembra: Ob jutranji zori so izvedle avstrijske čete splošen napad na vse postojanke naše sandžaške armade. Ko je nastopila noč, so bile naše prednje čete prisiljene, da so se severno od Kahovre (?) in Bjelopolja umaknile. Na prostoru Peč—Rožaj se je sovražniku po večdnevni bojih posrečilo, da je zasedel Rožaj. Na ostali fronti streljanje s puškami.

Francosko balkansko vojno poročilo.

Dunaj. (Kor. ur.) Vojni tiskovni stan: 15. decembra. Ne poroča se noben nov dogodek. Bolgarske čete niso prekoračile grške meje.

× × ×

Bjelopolje naše.

Vojni poročevalci poročajo 17. t. m.: Naše čete so prišle včeraj pred Bjelopolje. Popoldne se je pričel obkoljevalni napad na mesto. Po nadvse ljutih bojih se je posrečilo našim četam, da so zasedle ob 3. uri popoldne Bjelopolje. Zadnje sovražnike, ki so se obupno branili, so deloma ujele, deloma pobili. Pričeli so se liuti po-

Ostra kritika v laškem senatu.

Rim. (K. u.) V včerajšnji seji senata se je senator Barzelotti zopet priglasil k besedi in je ostro kritikoval Salandrov kabinet. Italija se je vedno tesneje navezavala na zaveznike v tistem razmerju, kakor so delali diplomatske in vojaške napake. Senator Maragliano je branil vlado in je hvalil vojaškega kralja. Albanija naj se smatra za podaljšano narodno črto Italije. — Senator grof San Martino je izjavil, da se mora hoditi po pričeti poti do konca. Senator profesor Melmenti je kritikoval cenzuro in slabo obrambo Benetk. Senatorja Pulli in Marconi Guglielmo sta zahtevala, naj Anglija Italijo za njene žrtve boljše plača in bolj pospešuje italijansko industrijo in trgovino. Senator Mazzotti je opozarjal glede na govor pravosodnega ministra, da Italija svojim zaveznikom ni zagotovila pogodbeno nobenih kompenzacij.

Obsojeni laški major, ker je grajal laško vojskovanje.

Rim. (K. u.) Vojno sodišče v Port Gruaro je razpravljalo proti majorju Zunini, prejšnjemu vojaškemu kritiku turinske »Stampe«, ki je bil obtožen, da je kršil Cadornovo prepoved, naj se ne širijo druga kakor njegova uradna poročila o vojnih dogodkih ali kritike vojnih operacij in da je uporabljal izvenuradna poročila, ki jih je kot uradni cenzor posnel iz pismov vojakov. Obtoženec je napovedoval zelo neugodno o laškem vojskovanju in pisal, da je avstrijski odpor zelo presegal italijanska pričakovanja in da je avstrijsko vojno vodstvo popolnoma doseglo svoj namen. Dalje je pisal, da so italijanske izgube strašne, da je laško topničarstvo manj vredno, da je Cadorna teoretik in vojni minister le slamnat mož in da visoki italijanski častniki nobene druge stvari tako nujno ne želijo, kakor miru. Zuniniju so prisodili 2 in pol letni zapor in denarno globo.

cestni boji, iz hiš in iz drugih skrivališč streljali na vdirajoče čete Köveszove armade. Cel kraj so morali šele izčistiti od sovražnika, predno se je moglo reči, da je mesto zavzeto, ker so se tudi male skupine branile in so se šele udale po boju. Do večera smo našli 700 ujetnikov, a zdi se, da je to število prenizko. Zaplenili smo veliko vojnega materiala. Bjelopolje je tisti mejni kraj, ki ga je začetkom balkanske vojske vzela neka črnogorska brigada z naskokom in je ostal od takrat črnogorski. V mestu prebivajo mohamedanci, ki govore srbsko. V sotesko Tara smo vrgli jugovzhodno od Celebiča tiste Črnogorce, ki so se zadnje dni zopet ustalili ob meji na bosenskih tleh. Od tam so jih naše čete že večkrat pregnale, a so z napadi zopet prišli tja. Naši napadi proti Berane napredujejo. Zahodno od Peči pridobiva naše zasledovanje na prostoru. Črnogorci požigajo med umikanjem vse mohamedanske kraje.

Ostanki srbske armade.

Lugano. Iz Milana se poroča, da je znašal 10. t. m. ostanek srbske armade v Črnigori in v Albaniji komaj 60.000 mož, h katerim se mora pristeti še približno 30.000 Črnogorcev.

18.000 avstrijskih vojnih ujetnikov v Tirani in v Elbassanu.

Haag. Reuterjev urad poroča iz Aten: Pod srbsko stražo je došlo 18.000 avstrijskih vojnih ujetnikov v Tirano in Elbassan.

Italijani v Albaniji.

Lugano. Pri Valoni je zbranih do 70.000 Italijanov.

Japonski vohuni v Macedoniji.

Budimpešta. Bolgari so ujeli med Deagačem in Portolagosom več japonskih vohunov.

Vojska za Bolgare še ni končana.

Sofija. Neki tukajšnji list objavlja sledečo izjavo načelnika generalnega štaba Jozlava: Navidezno se je končala naša vojska, a vseeno ne more nihče reči, kdaj se sklene mir. Bolgarija se ne vojskuje samo proti Srbiji, marveč tudi proti četverosporazumu. Dokler stoje na Grškem angleške in francoske čete, moramo nadaljevati vojsko. Napravili bi napako, če bi armadi in narodu zagotavljali, da je končana vojska. Pripravljeni moramo biti na vse možnosti, da nastopimo z vso silo proti njim.

Nemški topovi na grških tleh?

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Lugana: Magrini obvešča list »Secolo«, da je nemško topničarstvo prekoračilo grško mejo.

V Solunu izkrcanih dozdej 180.000 mož.

Lugano. V Solunu so izkrcali do zdaj 180.000 mož. Dne 15. t. m. je došlo 5500 Angležev, dve francoski 75 mm bateriji in en francoski kavalerijski zbor s 1000 konji.

Čete, ki so jih izkrcali 15. t. m., tvorijo prednjo stražo dveh divizij, ki sta pripravljene v Aleksandriji na transport v Solun.

Obisk bolgarskega sobranja v zavezniških glavnih mestih.

Budimpešta, 17. decembra. Iz Sofije se poroča: Podpredsednik sobranja dr. Mončilov je izjavil, da je med člani sobranja nastalo gibanje, ki meri na to, da sobranje obišče Budimpešto, Dunaj in Berlin. Predsedstvo je že vprašalo pri turškem parlamentu, če je pripravljen, da se po delegatih udeleži tega potovanja. Potovanje je določeno za sredi januarja, ko bodo seje končane.

× × ×

Srbski vojaki na Grškem.

Lučano, 17. decembra. »Corriere della Sera« poroča iz Aten: Ob obisku angleškega poslanika pri Skuludisu so se pojasnili nespornosti, ki tičejo postopanje z oboroženimi srbskimi begunci na Grškem. Posamezne srbske vojake so grške oblasti razorožile. Skuludis je izjavil, da so dotične grške oblasti napačno umele neko navodilo in da so že prejeli ukaz, naj Srbom vrnejo orožje. Mnogo teh Srbov je že uvrščenih v angleške polke.

Bolgarija in Grška.

Sofija, 17. decembra. »Echo de Bulgarie« piše, da je Grška z veseljem sprejela bolgarski predlog o nevtralnici coni.

Atene, 16. decembra. »Neon Asty« piše, da je bolgarska vlada ponovila svojo obljubo, da bo Dojran in Dževdželi z drugimi kraji odstopila Grški.

Turčija in Grška.

Monakovo, 17. decembra. »Vjedomosti« poročajo iz Aten: Med Turčijo in Grško se vrše pogajanja, ki bodo kmalu končana.

Razpoloženje v Atenah.

Lučano, 17. decembra. »Corriere della Sera« poroča 15. t. m. iz Aten: Med zastopniki entente in grške vlade se vrše vsak dan živahna pogajanja, da se reši velike težkoče, ki sproti nastajajo vsled vedno drugačnega položaja. Italija, Angleška in Francoska so včeraj naznanile, da izpustijo polovico zadržanih grških ladij. Blokada otoka Milos se je opustila. Govori se, da je ruski poslanik ponudil 10 milijonov frankov za kritje mobilizacijskih stroškov in da stoji v Solunu 11. divizija, 1 polk ženijskih čet in 1 kavalerijski polk pod poveljstvom princa Andreja. Dementira se govorica o bližnji demobilizaciji; nasprotno se pričakuje vpoklica rezervnih častnikov. Splošno razpoloženje je ugodno za prekoračenje grške meje od strani Avstrije in Nemcev, toda odločno nasproti, če bi to storili Bolgari. V tem smislu pišejo celo Venizelosovi listi.

× × ×

Adresna debata v rumunski zbornici.

Bukarešt, 17. decembra. (Kor. urad.) V zbornici poslancev je Marzescu prebral odgovor na prestolni govor. Adresa ima isto vsebino kakor odgovor senata. Zbornica bo razpravljala prihodnji torek.

V senatu pa je pri razpravi o adresi Argetoinu obžaloval, da opozicija ne more vladi izreči zaupanja. Govornik navaja nek članek v »Nationalulu«, ki dolži vlado, da vlada dosedaj zbornice ni poučila o zunanji politiki. V začetku vojne bi vlada lahko šla z eno ali drugo stranko, ni pa storila ne enega ne drugega in se je postavila na stališče čakanja, dasiravno je ves svet pričakoval odločilnega postopanja. Ugodni trenutki za rumunski nastop so bili tedaj, ko so Rusi stali v Karpatih, čas po ruskem zavzetju Lvova in vstop Italije v vojno. Nadalje Rumunija ne bi smela mirno gledati, kako so končali Srbijo. Danes je vloga Rumunije na Balkanu že zaigrana. Govornik izjavlja, da je konservativna stranka pripravljena podpirati Bratianuja, če hoče voditi za deželo ugodno politiko.

Bukarešt, 18. decembra. (Kor. urad.) Senat nadaljuje razpravo o adresi. Senator Proepin ugotavlja, da opozicija zahteva zase monopol v patriotizmu. Ugovarja proti trditvi opozicije, da hoče vlada zatreti vsako razpravo v zbornici. Sedanja vlada uživa zaupanje kralja in zbornične večine. V nobeni ustavni deželi se ne oglašajo ljudje, da bi v važnih in težkih vprašanjih od vlade zahtevali izjav. To se dogaja samo na Rumunskem. Nihče nima pravice dvomiti nad čustvi liberalne stranke. Dežele ne zastopa niti »narodna akcija« niti »federacija«. Govornik konča: »Interesov dežele nečemo in ne moremo podrediti prireditvam, za katerimi stoji osebni interesi.«

Rumunska opozicija obrekuje.

Bukarešt, 17. decembra. Opozicijski listi poročajo, da je prišlo k Filipescu več oseb, katere so mu priznale, da jih je poslala v Bukarešt budimpeštanska policija, da izvršijo atentat na Bratianuja, Costinescuja, Filipescuja in Take Joneacuja. Res se je pri njih našlo ekrazit. Stvar vzbula veliko pozornost.

Oficijozna »Wiener Allg. Zeitung« pa pravi: Jasno je, da se gre za spletko sovražnikov monarhije, da razburijo javno mnenje proti Avstro-Ogrski. Vse kaže na obupen položaj naših sovražnikov. V Avstriji bo to novo obrekovanje vzbudilo le največje ogorčenje.

Rumunska liberalna stranka.

Bukarešt, 16. decembra. (K. u.) Vladni »Vittorulu« opozarja, da so razum opozicije tudi liberalni poslanci stavili interpelacije katere se po vsebini politično krijejo z opozicijskimi. Ti politiki hočejo za vsako ceno oponirati vladi. List pravi, da je za to opozoril na to dvomno vlogo, ker se ni izstopil iz stranke. Toda s svojim postopanjem so se že sami izključili.

»Nationalulu« pa prinaša Helianujev članek o zbornici in vojni, kjer graja vlado, da dosedaj zbornice še ni poučila o zunanji politiki. Pisatelj, kateremu se vidi to nesreča, da se ravno liberalna stranka nahaja v tem boleznem položaju, upa, da bo ministrski predsednik našel izhod, ki naj brambor najvišjih državnih interesov združi z normalnim delovanjem zbornice, da se razžene tudi javna negetovost, ki bi bila škodljiva pri pripravljanju duhov za največje žrtve.

Iz ogrske zbornice.

V seji ogrske zbornice 17. t. m. je poročal poljedeljski minister, da so napravili Rusi na zgor. Ogrskem nad 20.000.000 kron škode. Razpravljati so pričeli na to o razširjenju vojnih dajatev do 55 let. Bakony je izjavil za neodvisno in za stranko pristašev leta 1848., da bodo glasovali za predlog. Urmanczy je naglašal, da nam gre dobro na bojišču vsled umetnosti nemškega vojskovanja, vsled hrabrosti in inteligence nemških vojakov in vsled turške in bolgarske podpore in po odlični hrabrosti ogrskih vojakov. Pritoževal se je, da je vojska le po imenu skupna, dejansko je pa avstrijska. Grof Tisza se je nato izjavil, da so takšni očitki neutemeljeni in škodljivi. Honvedni minister baron Hazai je grajal, ker je Urmanczy hvalil le Nemce in Bolgare, ker res je, da cela armada z izjemami, ki izginejo, izpolnjuje svojo dolžnost. Vladna predloga je bila na to sprejeta.

Ogrski ministri o naši denarni vrednosti.

Budimpešta, 16. decembra. (K. u.) V finančnem odseku magnatske zbornice je finančni minister dr. Teleszky rekel glede disagija, da v tem dejstvu ne vidi kakega znaka nezaupanja. Vprašanje agija in denarne vrednosti je treba presojati s čisto drugega stališča. Najodločilnejši faktor, ki zmanjšuje vrednost našega denarja je ta, da mi ne izvažamo vrednostnih papirjev, na drugi strani so pa tudi izostale denarne pošiljatve ogrskih izseljencev. Gospodarsko porabi vojska premične kapitalije, kar se v revnejših deželah dogaja dosti hitreje, zato je pri nas agio večji kakor v drugih deželah. Ni pa vzroka za strah, od pomoči pa je mogoče šele po vojni.

Ministrski predsednik grof Tisza opozarja, da vsled agia trpijo tudi Nemčija in Francija, na kar tam pred leti ni nihče mislil. Vzroki so samo gospodarski in prav v nobeni zvezi z zaupanjem ali nezaupanjem.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. decembra. Uradno se poroča:

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. decembra. Veliki glavni stan:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga.

Ruski napadi med Naroškim in Miadciolskim jezerom ponoči in zgodaj zjutraj so se zrušili pred našimi postojankami z znatnimi izgubami za sovražnika. 120 mož je ostalo ujetih v naših rokah.

Pri ostalih vojnih skupinah nobenih važnih dogodkov.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 15. decembra. (Kor. urad.)

Pri Ueskulu, 40 km jugovzhodno od Rige so metali sovražni letalci bombe. Pri Jakobovu ojačen artiljerijski ogenj. Pri Rigi je naša artiljerija na več točkah prepodila Nemce iz zasedenih utrjenih postojank. Ob Dnjestru so poizvedovalci nekega našega konjeniškega polka pri Usziczku (18 km severozahodno od Zalesčikov) zadeli na sovražne poizvedovalce, ki so bili opremljeni z ruskimi jopiči, čepicami in kožuhi. Ko so jih naši ljudje nagovorili, so sovražniki otvorili ogenj; naši poizvedovalci so odgovorili z ognjem, pobili del preoblečenih Avstrijcev, ostale pa razpršili.

Direktni brzovlak s Carigradom. - Balkanski vlak.

Dunaj, 19. decembra. (Kor. urad.) Iz prejšnjih poročil je znano, da se je na neki konferenci začetkom tega meseca sklenilo v Temešvaru, naj vozijo brzovlaki z vozovi iz Berlina in Monakova čez Dunaj in Budimpešto do Carigrada. Zastopniki prizadetih uprav so se 13. t. m. zopet zbrali na nov posvet, da določijo podrobnosti o sestavi teh vlakov in vozni red, o posebnih predpisih med vojsko, o uporabi teh vlakov itd. Ukrenilo se je, da bodo za zdaj ti vlaki vozili dvakrat na teden in da bodo prevozili progo Berlin—Carigrad v manj kakor 60 urah. Balkanski vlaki, ki bodo vozili iz Berlina, Anhaltski kolodvor, vsako sredo in soboto zjutraj, bodo preskrbljeni s spalnim in z jedilnim vozom in se bodo na Dunaju združili z vlakom iz Monakova, dalje v Galati z vlakom, ki se pripelje iz Berlina čez Liegnitz, Vratislav, Bogumin, se vozijo nato združeni čez Budimpešto, Zemun, Belgrad, Niš, Sofijo v Carigrad, kamor se pripeljejo vsak petek in ponedeljek zvečer. Iz Carigrada bodo odpeljali balkanski vlaki vsak torek in soboto. Voziti prično ti vlaki najbrže začetkom leta 1916.

IZPREMEMBE V RUSKEM VRHOVNEM POVELJSTVU.

Stockholm. Iz poučene ruske strani se poroča, da pričakujejo v vrhovnem poveljstvu ruske armade velike izpremembe. Car popusti vrhovno poveljstvo, ker se mu je zdravje zelo poslabšalo. Imenovati namerava novega vrhovnega poveljnika, ki ne pripada sedanjim vodilnim generalom, marveč je čisto nov mož, ki pa pač že precej časa neoficijsko vpliva na vojaške akcije Rusije in ki je povzročil, da se Rusija ni udeležila akcije na Balkanu.

OSVOJENA VEČJA MESTA NA POLJSKEM.

Dunaj, 17. decembra. Statistika prebivalstva mest na Poljskem navaja na od c. in kr. čet zasedenem ozemlju sledeča mesta, ki imajo nad 20.000 prebivalcev: Ljublin 172.000, Sosnovice 114.000, Bendzin 55.000, Piotrkov 41.000, Radom 39.000, Kjelce 37.000, Sielce 29.000, Dombrova 26.000, Cholm 22.000, Radomsk 21.000 prebivalcev.

ŽELEZNICE NA POLJSKEM.

Varšava, 17. decembra. Železniške proge Varšava—Lovič, Varšava—Mlava, Varšava—Tlušč, Varšava—Novominsk in Varšava—Otwock so od 15. t. m. dalje proste za zasebni osebni promet.

POBITOST V RUSIJI.

Petrograd, 17. decembra. (Kor. ur.) »Rječ« pravi v uvodniku, da vlada na Ruskem večje razburjenje radi živil, lesa, sladkorja in moke kakor pa vsled vojnih dogodkov. Razvoj gospodarskega življenja povzroča pobitost. Usoda Rusije zavisi od tega, v koliko se bo to duševno pobitost dalo premagati.

200.000 BEGUNCEV V PETROGRADU.

Kodanj. Ob te dni končanem ljudskem štetju so našli 2 in pol milijona prebivalcev, med njimi 200.000 beguncev.

Lep dan 17. pešpolka.

Prejeli smo:

pešpolk ob Dnjestru lep dan. Prejšnji večer je prišlo vprašanje, kdo hoče opraviti sv. spoved, naslednji dan pa da bo slovesno skupno sv. obhajilo z govorom in sv. mašo. Oglasilo se jih je toliko, da se je celo noč spovedovalo, a jih še polovica ni prišlo na vrsto. Drugi dan ob 8. uri zjutraj smo se zbrali k službi božji poleg cerkve; bilo je v neki vasi ob Dnjestru. Navzoča sta bila divizijski in polkovni poveljniki in mnogo drugih visokih častnikov. Po prelepem tolažilnem govoru našega vojnega kurata, prečastitega gosp. dr. Franca Kulovica je bil sv. obhajilo. Kot prvi je pristopil divizijski poveljnik podmaršal . . . za njim topničarski polkovnik, potem naš visokočislani polkovni poveljnik podpolkovnik pl. Ventur in za njim po vrsti častniki, podčastniki in nazadnje skoraj vse moštvo (po vesoljni odvezi, s skesanim srcem in s sklepom, da o prvi priliki opravijo sv. spoved, tudi tisti, ki ponoči niso bili prišli na vrsto za spoved). Bilo je silno lepo in ganljivo. Pri sv. maši je igrala naša polkovna godba.

Tudi drugače se nam dobro godi, jesti in kaditi dovolj in tudi zimsko obleko že dobivamo. Prav očetovsko skrb za nas, mi se pa kot hvaljevni sinovi hrabro borimo za našo domovino.

Srčne pozdrave pošiljamo vsem ljubim Slovincem in hrabrim bojnim tovarišem na italijanskem bojišču! Narednik Vilko Simončič, Miloš Kokali, četovodje Vaber, Tanko, Prek, desetnik Kos, Piruh, vsi od 3. stotnije.

Pisma iz italijanskega ujetništva.

Preji sem od svojega bratranca č. g. Ivana Franke, bivšega vikarja v Gorenjem poiju sledeče pismo:

Firenze, 24. XI. 1915.

Predragi!

Tvojo razglednico od dne 30. 9. prejel sem 9. t. m. Hvala lepa! 22. t. m. dobil sem prvo poročilo od svoje služabnice. Nahaja se od 18. 10. dalje v Manzano blizu Vidma in je nastavljena sedaj kot kuharica v bolnišnici za begunce z 1 liro plače na dan. Je torej še precej dobro zanj. Drugi Gorenjopolci, torej tudi družina Ivana Koršič, pa se nahajajo v Oropi, majhnem mestu blizu švicarske meje v severni Italiji. Tam so tudi Brici in z njimi vikar Cerovski g. Matija Ivančič. Če bi hotel Koršič pisati svoji ženi, naj naredi naslov: N. N. profuga, Oropa, provincia Novara, Italia. Koršiča ti pripočam, pozdravi ga lepo. Jaz sem hvala Bogu zdrav in mi gre še dosti dobro. Sedaj sem prost in tudi mašujem zopet. Seveda denarja imam po malem in moram z njim zelo varčevati. Do 16. 10. sem bil skupaj s petimi furlanskimi duhovniki; imeli smo furlansko kuharico in furlansko hrano. Sedaj smo pa št. Lovrenški župnik, nadučitelj Likar in jaz skupaj. Kuha nam Uršičeva služabnica; torej prav domača hrana. Moj cerkvenik, s katerim sva šla skupaj od doma, se nahaja sedaj v Siciliji; Marija-celjski g. Jožef in g. Tone iz Mirnika sta na otoku Sardinija; g. Ludvik K. iz Biljane pa v Campobasso v južni Italiji. G. župnik Franc Marinič je umrl meseca septembra v bolnišnici in Kremoni in ravno tam je umrl pred dobrim mesecem g. župnik Mondini iz Kioiprisa v Furlaniji. Kaj pa pri Vas kaj novega? Kako gre Ivanovi ženi? — Upam, da ste zdravi vsi! Kje se nahajata sedaj gospoda Berlot in Mežan? Kje je Benedičič? Prosim, sporoči mi tudi, ako je zadnjega pol leta kak znan duhovnik ali kaka druga znana oseba na Goriškem ali Kranjskem umrla?

K sklepu želim Tebi in Tvojim domačim vesele božične praznike ter srečno novo leto in Vas vse prav lepo pozdravljam. Prosim sporoči moje iskrene pozdrave in voščila gg. Novaku, Grča, Lebanu in drugim znanim gospodom.

Moj sedanjí naslov je: Don Giovanni Franke, Firenze, Via Giovan Battista Amici Nr. 16. Italia.

Pozdrav vsem znancem tudi od mojih dveh sočvaršev.

× × ×

Prijatelje in znance njegove prosim, da kaj pišejo na gorenji naslov!

Fr. Frankè.

— **Novice iz Vipolže.** Posestnik Franc Školarič iz Vipolže, sedaj v Loku pri Zidanem mostu št. 46, je dobil od svojega brata iz Italije sledeče pismo: »Pinerolo, 2. 11. 1915. Po svojem nečaku, Tvojem bratranču Antonu Školariču, sem izvedel, kje si. Ti dam vedeti, da sem tu v Pinerolu že od 24. 7. Prej 15 dni v Manzanu in še prej 33 dni v Brazzanu. Dne 6. junija smo odšli skoro vsi iz Vipolže, ker nam je pretela nevarnost od bomb in granat, ki prihajajo v Vipolže, rušeč tudi hiše. Tle smo vedno skupaj: G. vikar Pirih in njegova kuharica, teta Liza, dekla barona Teuffenbacha, Josip Podberšič in moj oskrbnik (Berto Lali). Smo vedno pri najboljem zdravju, dobro jemo in pijemo; tu je zelo dober zrak, lepo mesto šteje okoli 18.000 prebivalcev. Mesto je zelo lepo, deloma v ravnini, deloma na hribu. Ljudje so zelo dobri in prijazni ter pobožni. Če nam vreme dopušča, greva g. vikar in jaz vsak dan na izprehod. Stanujemo vsi skupaj, kuharica nam kuha; nič nam ne manjka, le da nismo doma . . . Upamo, da se bomo enkrat videli . . . Anton Školarič, profugo, Pinerolo, Via Vincenzo Gioberti Nr. 5. Piemonte, Italia.

Slovenski frančiškan v angleškem ujetništvu.

P. Adolfe Čadež v angleškem ujetništvu na otoku Malta piše dne 18. oktobra: Zdrav sem, le oči so mi oslabele. Dolgo jetništvo — celih 11 mesecev — brez vsake spremembe me je napravilo zelo občutljivega. Berem mnogo; zadnja dva meseca dobivam tudi časopis italijanski »Corriere della Sera«; študirat ne morem ničesar.

Vstajam ob pol šestih; mašujem v zasilni kapeli ob pol sedmih; ob 8. uri dobim nekoliko čaja, sira in kruha; ob 9. uri je apel; ob 12. uri je vojaško kosilo; ob 5. uri drugi apel. Zvečer se razgovarjam ali igram z dunajskimi židi, kateri so z menoj skupaj v jetništvu.

Od Slovencev je tukaj še kakih 10 oseb, in sicer v Verdali, kjer sem jaz: trije in v St. Clemens-Camp 5. Tukaj berem sv. mašo ob nedeljah, pa prav posebno dobri kristjani to niso.

K sv. maši prihaja redno: princ Frančišek Jožef Hohenzollern-Sigmaringen od ladie »Emden«. Tudi kapitan Müller je tu.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. decembra. Veliki glavni stan:

Jugovzhodno od Armentieres je pred jutranjim svitom vdrla mala angleška četa nenadoma v nek naš jarek, pa se je v našem ognju zopet umaknila. Dalje južno je naš ogenj preprečil enak poizkus. Sicer se je bojevanje ob mnogokrat neprozornem vremenu omejilo na posameznih točkah na boje s topovi, ročnimi granatami in minami.

Vrhovno vojno vodstvo.

Angleško uradno poročilo.

London. (K. u.) Iz angleškega glavnega stana na Francoskem se poroča, da so vdrl pri Armentieresu v sovražne strelske jake, kjer so pobili posadko. Nemške izgube cenijo na 70 mož. Angleške izgube so neznatne. Dne 16. boji s topovi in z bombami pri Ypernu. Nemško brezlično poročilo, da smo izgubili 15. t. m. štiri letala, ni resnično.

Iz Francoske zbornice. — Vojni mesečni izdatki poskočili na 2500 milijonov frankov.

Pariz. (Kor. ur.) V seji francoske zbornice je izjavil finančni minister Ribot: Izdatki za vojsko, začetkom vojske so znašali mesečno 1500 milijonov, so se zvišali na mesečno 2500 milijonov frankov. Napovedal je dalje davek na vojne dobičke in da se najame novo vojno posojilo.

Kako sodijo Belgijci o govoru nemškega kanclerja.

Genf. »Neue Zürcher Ztg.« poroča iz Bruslja: Belgijsko prebivalstvo sklepa iz govorov nemškega kanclerja, da merodajni krogi v Nemčiji ne nameravajo priklonitev osvojenih dežel, ker je kancler izrecno govoril o potrebi posebnih jamstev, ki naj zabranijo, da ne postane Belgija zopet vpadni vhod Angležev in Francozov v Nemčijo. Jasno je, da za zasedeno deželo ne potrebujejo jamstev, kar je za Belgijce glavna stvar, dasi jih vznemirja, ker ni državni kancler določnejše izjavil, kakšna jamstva zahteva.

Velika železniška nesreča pri Southshieldu.

London. (Kor. ur.) Pri South Shieldu je zavozil 17. t. m. jutraj prazen vlak v pilotski železniški stroj in v osebnostni vlak. Izbruhnil je požar. Mrtvih je 10, ranjenih 50 oseb. Nesrečo je povzročila megla.

Turčija v vojski.

Pred nemško-turško ofenzivo v Mezopotamiji.

Ženeva, 16. decembra. Francoski listi poročajo, da so priprave za veliko nemško-turško ofenzivo v Mezopotamiji dokončane. General von der Goltz-paša je prevzel vrhovno poveljstvo.

Sueški prekop zaprt?

Frankfurt, 17. decembra. Iz Londona poročajo, da bodo najbrže popolnoma zaprti Sueški prekop.

Rotterdam, 17. decembra. »Daily Telegraph« poroča, da so angleške paroplovne družbe, ki s svojimi ladjami vozijo skozi Sueški prekop, sklenile, da bodo v bodoče vozile okoli Afrike.

Odhod Kitchenerja v Egipt.

Berlin, 17. decembra. Lord Kitchener se poda prihodnje dni v Egipt, kjer bo prevzel vrhovno poveljstvo operacij. Angleška je pripravljena na dolgotrajno vojsko v Egiptu.

Razna poročila.

Avstrijski odgovor Ameriki.

Haag, 16. decembra. (Kor. ur.) »Nieuwe Courant« piše, da je avstrijska nota v zadevi »Ancone« vljudna, toda določna. Pričakovati je bilo, da bo avstrijska vlada osupla radi stališča ameriške vlade, ki izraža obdolžitve, ne da bi dejstva zadostno ugotovila in povedala vir, odkjer je dobila svoje gradivo. Ameriška nota je pokazala, da trgovska kratkosti ni vedno združena z jasnostjo.

Ameriške volitve.

London, 17. decembra. (Kor. ur.) Reuter javlja: Republikanski narodni konvent se zbere 7. junija prihodnjega leta v Washingtonu, da imenuje kandidata za predsedništvo.

Berlin, 17. decembra. »Vossische Zeitung« javlja: »Times« poročajo, da se je povečal pritisk na ameriški kongres, da prepove izvoz jekla in streliva, toda vsled Wilsonove pasivnosti dvomijo nad uspehom proti jeklenemu trstu.

Dnevne novice.

+ Naročajte »Slovenca«! Napredek »Slovenca« je lep, vendar si z novim letom želimo, da postane »Slovenec« še boljši. Mnogo je to odvisno od točno plačujočih naročnikov. Zato prosimo še sedaj, naj ponovno še pred novim letom naročnino vsi

dosedanji p. n. naročniki, pošljejo naj po naročnino za novo leto že sedaj tudi mnogi novi naročniki, ki takoj brezplačno dobe od dneva naročila še vse številke letnika 1915 do novega leta. Kljub splošnem podraženju vseh tiskarniških potrebščin, posebno pa papirja in barve, za sedaj še ne bomo dvignili cene nad 26 K, a odpraviti pa moramo z novim letom vse znižane cene, da se vsaj s tem nekoliko pokrije velik primanjkljaj. Radi in z navdušenjem tudi v najtežavnejših časih vršimo svoje delo, da bi pa še doplačevali, tega se pa ne moremo zahtevati. V »Slovenca« dobé p. n. naročniki često več kot v marsikaterem dragem tujem listu. Da bomo list še bolj izpopolnjevali, obljublamo. Dnevnik »Slovenec« bodi v rokah vsakega zavednega Slovenca! Današnja številka tiskamo že v 25.000 izvodih — hvala za to požrtvovalnim gospodom dopisnikom, ki naj ostanejo zvesti »Slovenca«, ki bo vedno zvesti svetli in pravični stvari, katero zastopa. Z novimi močmi na novo delo!

— Najlepše božično in novoletno darilo za naše vojake. Vojakov na bojiščih in v zaledju ne pozabimo! Ti naravnost koprni, da dobiš poročila iz svoje ljube domovine. Ne moremo jim napraviti večjega veselja, nego da jim kot božično oziroma novoletno darilo naročimo »Slovenca«.

+ V premislek. Pred par dnevi je dr. L e m i s c h, načelnik koroške podružnice vojno žitnega zavoda, povedal, da od oktobra dalje iz Ogrske ne dobimo več žita, od novembra pa ne več moke. Koroška dežela je navezana samo na svoje domače zaloge. Na zborovanju štajerske ljubenske trgovske in obrtne zbornice se je konstatiralo, da so tudi na štajerskem množine žita in moke, katere je preskrbela filialka, že porabljene in da zopet zmanjkuje moke. V Ljubljani je magistrat razglasil, da bo ta teden dajal vsaki osebi samo četrt kilograma moke, tedaj približno eno šestino na krušni karti zapisane množine. Kako je s preskrbo podeželnih občin, bomo povedali prihodnji teden. Dunajska »Zeit« je poročala, da bo kmalu začeli mešati koruzo. V zvezi s temi vestmi bo zanimala ali resno opominjala izjava ogrskega ministrskega predsednika grofa Tisza, da ni res, če se pravi, da je na Ogrskem obilo živil. Letina se je kaj slabo obnesla, tudi Ogrska bo morala zelo varčevati. Besede so take, da jih moramo vzeti za resnico in resno upoštevati. V ljubenski zbornici se je tudi konstatiralo, da še danes ne vemo, kaj nam bo dala Ogrska. Obljublja se nekaj iz Rumunije, toda rumunska pšenica in koruza se kar ločiti ne moreta od svojega domačega kraja, in zato nikar preveč upati. Kakor slišimo, so že marsikje po deželi spoznali, da je moka zelo dragocena stvar, katere bo še bolj dragocena, ker jo bo težko dobiti. Premislimo to stvar v vsej njeni resničnosti in uredimo svoj vsakdanji živež tako, da bomo z moko kar najbolj varčevali. Pametno ravnajo tisti ljudje, kateri za svoje vsakdanje življenje rabijo pred vsem domači pridelek krompirja, zelja in drugih sadežev. Kdor je bil previden, je posušil sadje, katero bo letos prišlo kot dobra hrana zelo v veljavo. Zelo bo prišlo v veljavo tudi posušeno in prekajeno meso.

— Nove odredbe glede moke. Včerajšnja dunajska »Zeit« piše, da ententa, čim manj ima vojaških uspehov, tem bolj skuša doseči svoj cilj z iskradanjem. Že sama previdnost nalaga tedaj vladi dolžnost, da z vsemi sredstvi nastopi proti temu načrtu, in zato bo že zdaj izdala ostrejšo odredbo, da nas stiska ne bi prisilila še do hujših. Že v bližnjih dneh imamo pričakovati vladne naredbe, ki bo znižala dnevno množino moke za osebo. Pokazalo se je, da je dosedanja množina moke za boljše mešanske kroge prevelika in nepotrebna. Zaloge bele moke pa misli vlada podaljšati tudi z raznimi nadomestili. V koliko se bo zato porabila koruza, še ni gotovo, ter še ne vemo, koliko jo nam bo dala Ogrska. Ravno tako ne vemo, če li in koliko koruze bomo dobili z Balkana. Zato se bo v izdatni meri porabil tudi krompir. V izdelah, kjer je dosti krompirja, so dosegli že uspešne poizkuse s krompirjevo kašo, katero mešajo s krušno moko. Od druge strani ima »Zeit«: V prvem vojnem letu smo imeli še lepe zaloge tujega žita; letos ga nimamo, zato se koruzi ne bo dalo izogniti. Precej žita in koruze smo nakupili v Rumuniji in oboje že plačali, blaga pa vendar ni.

+ Najvišje cene za svinjski špeh in svinjsko mast. Na podstavi § 3. ministrskega ukaza z dne 29. novembra 1915. l. drž. zak. št. 348. se zaukazuje za prvo razdobje cen, ki se začne 16. decembra leta 1915., tako: Kadar prodaja izdelovalec svinjski špeh prekupcu, sme biti najvišja cena za 100 kg čiste teže naslednje navedenih vrst špeha: Za namizni špeh (soljen in nesoljen) 650 K, za hrbtni špeh (soljen in nesoljen) 703 K, za sirov špeh, soljen, 639 K, za prekajen sirov špeh 690 K, za prekajen namizni špeh 702 K, za prekajen hrbtni špeh 759 K, za neprekajen špeh v kosih 671 K, za prekajen in papriciran špeh v kosih 724 K, za oparjen špeh 724 K, za desertni špeh 800 K. — V nadrobni pro-

daji, to je, kadar se neposredno prodaja porabniku, bodisi da prodaja izdelovalec ali prekupec, sme znašati najvišja cena za 1 kg čiste teže naslednje navedenih vrst špeha in masti: Za topljeno mast (zabelo) 7 K 88 v, za nestopljeno mast (salo, trebušno mast) 7 K 60 v, za sirov špeh, soljen ali nesoljen, 6 K 52 v, za namizni špeh (soljen ali nesoljen) 7 K 08 v, za prekajen sirov špeh 7 K 52 v, za prekajen namizni špeh 7 K 64 v, za prekajen hrbtni špeh 8 K 24 v, za neprekajen špeh v kosih 7 K 28 v, za prekajen in papriciran špeh v kosih 7 K 88 v, za oparjen špeh 7 K 88 v, za desertni špeh 8 K 72 v. Glede prestopkov zoper sprednja določila se bode postopalo po predpisih §§ 5. in 6. ministrskega ukaza z dne 29. novembra 1915. leta, drž. zak. št. 348. — S tem izgube moč vse dosedanje cene za svinjski špeh in svinjsko mast določene cene. — Cene za prihodnja mesečna razdobja se bodo pravočasno določile. — Ta ukaz dobi moč z dnevom razglasitve. — C. kr. deželni predsednik: baron Schwarz s. r.

+ Poslanci hrvatsko-slovenskega kluba so imeli 16. dec. v Mariboru posvetovanje, na katerem so obravnavali sedaj pereča politična, narodna in osobito gospodarska vprašanja.

— Opozorjamo na sedmo skupino razglednic »Vojska v slikah«, ki je pravkar izšla v založbi »Ilustriranega Glasnika« v Ljubljani. Obsega štiri božične in štiri deloma po Gregorčiču, deloma po narodnih pesmih povzete slike. Ta skupina je sestavljena ne le samo za božična in novoletna voščila, temveč tudi za druge poljubne namene. V zalogi je tudi še večje število lanskih božičnih razglednic, ki se prodaja 25 odstotkov ceneje kakor letošnje. Z ozirom na blagi namen, ki ga ima založništvo, priporočamo, naj ne bo slovenske trgovine, ki ne bi pospeševala prodajo naših domačih razglednic.

— Ječmen ni krušno žito. C. kr. deželna vlada vse prizadete nujno opozarja na § 3. ces. naredbe z dne 21. junija 1915, št. 167. drž. zak., s katero je odrejeno, da ječmen ni krušno žito. Tedaj se ga razen deputatev (le v kolikor je to po navedeni naredbi dovoljeno) pod nikakimi pogoji ne sme mleti.

Umrli je v Zagrebu v rezervni bolnici št. 2. tamošnje pripravne vojak 17. pešpolka Anton Bricej. — V zagrebški bolnišnici usmiljenih sester pa je umrl vsled ran, dobljenih na bojišču, vojak 87. pešpolka Martin Mlakar. Oba sta bila pokopana v petek na zagrebškem pokopališču.

Junaški naskakovalci. Rusi so v gostih vrstah napadali proti Pokoriki pri Csarni. Vsi njihovi napadi so se pa v našem učinkovitem topniškem ognju razbili. Sedaj zapove poveljnik nekega oddelka major Giraldi 7. stotniji 97. pešpolka, da napade. Stotnije so bile takrat precej zmanjšane, tudi 7. stotnja ni štela nič več kot 70 mož. Na čelu tega moštva je naskočil praporščak Prokop s hura-klici Ruse. Že v prvem jarku je mogel ujeti 40 mož. Za tem jarkom se je nahajala druga postojanka. S še okoli 50 mož naskočil Prokop tudi to postojanko in po kratkem ročnem boju se je del posadke, 120 mož, udal, ostanek pa zbežal.

— Sestra srbskega kralja umrla. V Birkfeldu na štajerskem je umrla 7. t. m. vdova odvetnika dr. Prescherne, sestra srbskega kralja ravno eno leto po smrti njenega moža.

— Ničnostna pritožba Jeftanovića odbita. V oktobru t. l. smo poročali o sodni obravnavi, ki se je takrat vršila pred saraevskim okrajnim sodiščem proti veleposesniku in podpredsedniku najvišjega srbskega cerkvenega sveta Gligorije Jeftanoviću, in sicer zaradi motenja javnega miru — pri njem so našli velikosrbski grb — za katerega tendenco ni hotel ničesar vedeti, — in proti njegovemu sinu Dušanu kot sokrivcu, kjer je bil oče obsojen na eno leto, sin pa na šest mesecev težke ječe in na izgubo različnih časti. Od branitelja dr. Dimovića uloženo ničnostno pritožbo so — kakor se iz Sarajeva poroča — obravnavali te dni v javni obravnavi pred najvišjim sodiščem, pri kateri je bil tudi obtoženec navzoč. Ničnostna pritožba je bila zavrnjena in prvotna obsodba potrjena.

— Samoumor starke. V Vinkovcu se je ustrelila 70 let stara posestnica Elizabeta Wittner.

— Konjerejcem v vednost. C. kr. kmetijska družba kranjska bo oddala dražbenim potom v sredo, t. j. dne 22. decembra ob 9. uri dopoldne v prostorih živinozdravnišnice na Poljanski cesti, 20 žrebet razne starosti.

— Stenske koledarje za leto 1916 je založila »Katoliška tiskarna«, katerih je le še nekaj izvodov v zalogi. Ker jih namerja ponatisniti, priporočamo, da jih p. n. reflektantni naroče čim prej, da se na ta način določi približno število.

— Nevaren tat pod ključem. Dne 6. t. m. je bilo posestniku Francu Tomšič iz Podstrma, občina Kostanjevica, ukradenih čez 1400 K iz zaklenjenega omare v času, ko so bili domači vsi z doma. Isti dan okoli

2. ure popoldne, ko pride Tomšič domov, zapazi, da je imel nepovabljenega gosta v hiši, nakar takoj pogleda v razbito omaro po denarju. Toda žila mu je zaostala, ko vidi, da je ves njegov trud par let odnešen. O storilcu ni imel nobenega pojma, ker ga nihče ni videl, kajti hiša stoji samotno pod Gorjanci. Hitro pošlje Tomšič svojo ženo na orožniško postajo v Kostanjevico tatvino naznaniti. Nato se podasta g. stražmojster Valant in črnovoj. narednik Jarc na lice mesta, če bi se mogoče dobila kaka sled po storilcu. Te ni bilo mogoče tam dobiti. Ker je že mrak nastopal, bilo je treba hitro gledati, da bi se storilec prišlo na sled. Po dolgem in trudopolnem iskanju po gozdu in bližnjih vaseh se je končno posrečilo tatu v osebi Vincenca Zeme iz Zabukovja na štajerskem pri št. Jerneju v vasi Verh še isto noč izslediti. Pri njem so dobili še skoro ves ukraden denar. Zeme je bil že opetovano predkaznovan radi hudodelstva tatvine. Razen navedenega ima Zeme tudi še več drugih tatvin na vesti ter se zanj zanima tudi c. kr. orožništvo v Celju radi nekega vloma. Da je Tomšič tako hitro prišel zopet do svojega denarja, se ima zahvaliti le pridnosti ter nagli in pravi kombinaciji momentov pri zasledovanju omenjenima gospodoma orožnikoma.

Ponovno zvišanje cen pivu v Monakovem. Monakovski mestni odsek za preskrbo živil je sklenil, da dovoli v od pivovarnejev zahtevano povišanje cen pivu. Od prvega januarja poskoči cena zinskega piva za 1 l od 32 na 34 pfenigov (od 45 na 48 vinarjev). Svetlemu in pivu v steklenicah od 34 na 36 pfenigov (od 48 na 51 vin.). Za letno in marčno pivo ostane v veljavi ravnokar določeno povišanje in sicer na liter za 4 pfenige. Prekoračenje najvišjih cen se kaznuje z zaporom do enega leta ali pa z globo do 1000 mark.

Primorske novice.

Goriški ranjenci v kranjski deželni bolnišnici. Kovič Katarina, 35 let stara, iz Gorice Via Barzelino. Lutman Marija, 37 let stara, iz Gorice Via Lungo 8. Placer Katarina, 80 let stara, Miren št. 240, pri Gorici. Košič Marija, 34 let stara, iz Vrtojbe. Vse so ranjene od granate in danes v deželno bolnišnico pripeljene.

Otroški vrtec na Vrdeci bo imel svojo božično in v nedeljo, 19. t. m.; začetek točno ob 4. uri popoldne.

Junaške smrti je padel dne 14. novembra na italijanskem bojišču 28-letni mladenič Anton Milkovič iz Gropade št. 34.

— Iz ruskega ujetništva nam pišejo: Matko Godina, Škedenj; Anton Lazar, Škedenj; Avgust Požar, Rocol; Ivan Kretič, Trst; Fran Narobe, Fran Kovačič, Fran Vrčenela, Josip Lozej, Štefan Vellaj.

Ljubljanske novice.

Ij Ljubljančan! Posredovalnica za goriške begunce bridko toži, kako nujno je treba našim beguncem obleke. Ker je potreba silna, naj bratrom iz Primorske vsak takoj pomaga. Kdor more pogrešiti kako toplo obleko ali odejo, naj jo takoj nese v posredovalnico za goriške begunce, Dunajska cesta, poslopje Zadrugne zveze.

Ij V šentjakobskem prosvetnem društvu bo v nedeljo, dne 19. t. m., ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih predavanje. Tem potom se vabijo vsi člani in članice ter prijatelji društva, da se tega zanimivega predavanja v obilnem številu udeležijo.

Ij V ruskem ujetništvu je umrl 26. avgusta težko ranjeni Ivan Obrek ar iz Ljubljane.

Ij Umrli so v Ljubljani: Jakob Bevc, gostilničar, 44 let. — Ivan Belič, domobranski pešec. — Josip Poeschl, državne železnice sprevodnik, 48 let. — Marija pl. Boichetta, zasebnica, 73 let. — Ivan Švajgar, delavec pri električni cestni železnici, 45 let. — Galinka Kovač, hči šolskega sluga, 2 meseca. — Vincenc Stefančič, sin uslužbenca »Katoliške tiskarne«, star 2 leti. — Mirko Pupis, uradnikov sin, 10 let in pol. — Konrad Rebolj, poljski dninar, 40 let. — Katarina Adamič, učiteljova vdova, 61 let. — Albina Piškur, rejenka, 4 mesece. — Alojzij Ves, hirealec, 77 let. — Marija Umnik, žena skladiščnega paznika, 32 let. — Jakob Gantar, postiljon, 42 let.

Ij Zadnja pošiljatev zaklanih prašičev pri mestni aprovizaciji. Danes, jutri in morda še v ponedeljek se bodo pri mestni aprovizaciji prodajali prašiči zadnje pošiljate, ki je dospela v to svrhu v Ljubljano. Za zaklane prašiče je vladalo med občinstvom vseskozi živahno zanimanje. Prodalo se jih je nekako 140. Občinstvo se tedaj na to zadnjo prodajo zaklanih prašičev še posebno opozarja.

Ij Najden ključ. Včeraj se je našel hišni ključ v Zvezdi. Dobi se pri vratarju v deželnem dvorcu.

Naročajte „Slovenca“!

iz Idrije.

Po dolgi in mučni bolezni je umrla gošpa Albina Treven, trgovka in posestnica v našem mestu. Bila je vzor žena in prava pospeševalka naših družtev. Pri Katol. delavski družbi je sodelovala od prvega začetka. Takrat je bilo vse v povojih, nasprotnikov veliko, naših malo in še ti plašljivi. A pokojni soprog je takoj priskočil z znatnim zneskom 50 gld. na pomoč, potem pa z bodrilno besedo in junaškim nastopom dal pogum. Blaga soproga pa je za igre preskrbovala obleko in svojo služinčad dajala na razpolago. Kadar so se prirejale kake žive podobe, smo se kar zahtevali k pokojnici in alegorija je bila takoj pri rokah, in sicer tako izborna pogodena, da je očarala in vlekla za novo prireditel. Ko smo omislili dragoceno zastavo, je rada sprejela častno mesto kumice, dasi je vedela, da jo bodo zaradi tega napadali in da bode trgovina raditega trpela. Bili so časi, ko so bili naši somišljeniki izpostavljeni raznim sitnostim, a blaga pokojnica je šla z neustrašenim zgledom naprej. Še je v spominu, kak kraval je bil leta 1907. pri blagoslovljenju nove zastave. Kak ugled je uživala kljub temu pri vseh slojih, kazal je včerajšnji pogreb, katerega so se vsa društva v obilnem številu udeležila. Pred hišo in na grobu je pel moški zbor Katoliške družbe, v cerkvi pa ji je ženski zbor Mar. družbe izkazal zadnje slovo. Spominjevali se je bodo vsi znanci v molitvah in osobito Kat. del. družba jo bode ohranila v blagem in hvaležnem spominu! Spočij se blaga od velikega truda in napora, katerega si imela 40 let, odkar si bivala v Idriji.

Zahvala.

Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani si šteje v dolžnost izreči tem potom svojo najtoplejšo zahvalo za blagodušni dar 1000 K, ki ga je blagovolilo nakazati podpisani podjetje tukajšnjega Kino-Central kot ves dobiček izkupljen iz kinematografičnih predstav namenjenih v prid goriških beguncem. — Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Fellerjev dobro učinkujoči oživilja-joči fluid iz rastlinskih esence z zn.

„ELSA-FLUID“

odstranja
bolečine v sklepih.

12 steklenic 6 kron prosto poštne. Lekarnar E. V. Feller Stubica, Elztrg št. 285 Hrvatska). Čez 100,000 zahvalnih in priporočilnih pisem.

Sanatorij GUTENBRUNN, Baden pri Dunaju

Frizikal. — dietetično zdravilišče I. vrste. Prospekti na razpolago. Šef-zdravnika: Dr. pl. Aufschneider, ces. svet. dr. Podzhradsky. 1004

Primerna božična darila v veliki izbiri priporoča tvrdka

A. & E. Skaberné

V sijajne čase Egipta!

Jožef in Putifar v Egiptu!

Igra polna sceničnih efektov.
Sijajna oprema!

Družabnica iz višjih krogov se išče.

Briljantna veseloigra iz visokih krogov.
V glavnih vlogah baronica Stranz-Führung in grofica Schirnding.

Od danes naprej v

KINO CENTRAL

v deželnem gledališču.

Predstave se vrše na korist božičnici naših junakov na soški fronti.

Opozorjamo! na božično in novoletno razstavo šivalnih strojev v nedeljo, dne 19. decembra tvrdke Josip Petelin, sv. Petra nasip, blizu frančiškanskega mostu levo za vodo, 3. hiša. Več v današnjem inseratu.

Zobna krema

KALODONT
70 vinarjev.

Zahvala.

2715

Za vse med boleznijo in ob smrti naše preljube mamice, gospe

Albine Treven

nam došle dokaze srčnega sočutja izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. Bog povrni!

Idrija, dne 15. decembra 1915.

Žaljujoči otroci.

Trgovci in prekupovalci!

„Vojni kremni zrezki“ nepokvarljivo fino pecivo nudi hiter in dober zaslužek. Karton s 36, 72 ali 144 kosov 4 krone. Razpošilja najmanj 3 kartone.

Brandt, Ljubljana, poštni predal 7.

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini.

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana,

Pred škočijo 19. Prešernova ulica 4.

Popravila točno in ceno.

Zavarovalne inšpektorije ali zunanje uradnike

ki so zmožni slovenščine in pisarniških del ter izvežbani v organizacijskem in akvizicijskem poslu, se nudi

sijajno mesto

Taki prosilec, ki so dobro uvedeni po Kranjskem in v Istri imajo prednost. Natančne ponudbe pod »Pensionsfähig F 351« na Kienreich-ovo anočno pisarno, Gradec Sackstrasse.

IZGUBIL

se je črna dušogrelec »Himalaja« iz Prešernove ulice po sv. Petra cesti do Resljeve ceste št. 26 v četrtek zvečer po 7. uri. Pošten najditelj naj ga vrne proti nagradi K 5.— v trgovini Hlavka, Prešernova ulica št. 5. 2708

Pogreša se

poddesetnik Ivan Potočnik, doma iz Kranja, ki je služil zadnji čas pri c. kr. pp. št. 17, 9. vojna stotinja, vojna pošta 33. Kdor njegovih tovarišev slučajno kaj ve o njem, naj blagovoli sporočiti na naslov: Ivan Potočnik, Kranj št. 189, Gorenjsko. 2709

KAROL HABJAN

član Gasilnega društva v Stobu št. 27

po težki in mučni bolezni, dobljeni na severnem bojišču, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 32. letu starosti izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb bo v nedeljo 19. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Domžalah.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi v Domžalah.

Predraga pokojnika priporočamo v blag spomin.

V Stobu, 17. decembra 1915.

Franciška Habjan, 2711
mati.

Franc, Ivan, Vincenc,
bratje.

Franciška omož. Ausec, Ivana omož. Šlibar, Valentina omož. Kurlat in Ana Habjan, sestre.

Zahvala.

Vsem, ki so kakorkoli počastili spomin našega nepozabnega

Janka

izrekamo najglobokejšo zahvalo.

V KRANJU, 14. decembra 1915.

rodbina Šavnikova.

št. 20.126.

Razglas.

S 1. januarjem 1915. oddati je za dobo enega leta plakatovanje magistratnih in mestnemu magistratu v nalepljanje oddanih razglasov drugih uradov v mestnem okrožju Ljubljanskem.

Ponudbe radi prevzeta omenjenega plakatovanja, v katerih mora ponudnik navesti število desk z natančno označbo, v katerih mestnih ulicah se nahajajo, vložiti je pri mestnem magistratu do 31. decembra 1915.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 16. decembra 1915.

In ob miru biser bil je,
In ob vojski krepek meč!
(Gregorčič).

V neizmerni žalosti, klanjajoč se sklepu Vsemogočnega, naznanjamo bolešnim srcem, da je naš predobri sin, iskreno ljubljani brat, nadvse blagi svak, oz. stric, gospod

MAKS MAL

dne 13. novembra t. l. padel na Šmihelski gori junaške smrti, zadet od sovražne granate, stoječ ves čas vojske v prvih vrstah na braniku domovine.

Zemski ostanki čakajo vstajenja v Rubijah pri Gorici.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v domači farni cerkvi sv. Jerneja v Pečah.

Nepozabnega rajnika priporočamo v blag spomin in pobožno molitev. Smrt je zapečatila našo ljubezen, zato je močnejša od smrti.

NA PRETRŽU, meseca decembra 1915.

Franc in Ivana Mal,
starši.

Franc, Martin,
Ivan, Josip,
bratje.

Minka Jeglič, Jerica Barlič,
Angela Lavrač, Ivanka, Pavla,
sestre.

Vsi svaki, svakinje, nečaki in nečakinje.

Absolutno zjamčeno pristno

VINO!

Kmetijsko društvo v Vtavi oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata pristna bela mašna vina po 95.—K hektoliter in navadna bela namizna po 90.—K hekt.

RIZLING

je po K 120.—burgundec in zelen po K 150.—hekt. loko klet brez zaveze. Večjim odjemalcem dovoli se znaten popust in tudi tistim, ki pošljejo svoje posode.—Klet nadzoruje vipavski dekan.

V zalogi je tudi

pristno tropinsko žganje.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Gostilniška koncesija

se da v zakup po nizki ceni.—Poizve se v pisarni Dr. Vladislava Pegana, odvetnika v Ljubljani.

500 K 2332

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože, tekem 3 dni korenino, brez bolečin ne odpravi. Cena lončku z jamstvenim pismom K 1.—, 3 lončki K 2.50.— KEMENY, Kaschau (Kassa) L, poštni predal 12/82 Ogrsko

Ria-Balsam.

Dobra kuharica

katera je popolnoma večja voditi večjo kuhinjo, se takoj sprejme. Več se izve v upravi lista pod 2701 šteč. 2701.

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.

Ceniki franco. 553 Ceniki franco.

Dosedaj samostojna gospodinja in kuharica v Ljubljani, išče nove primerne službe.

Vstop po novem letu. — Vprašanja se sprejemajo pod „Sprememba 1916/2698“ na upravništvo Slovenca.

Spiritol

je vojakom peč!

Sveti, kuha, greje!

Nosi se v žepu! Neobhodno potrebno za bojišče! Razpošiljajmo takoj našim prezebujočim vojakom!

Dobi se povsod!

Tovarna za „Spiritol“, Dunaj I., Gluckgasse 2.

Razprodajalci se iščejo!

1942 1

Ježice

(Knoppert) kupuje po najvišji ceni trvdka 2680

K. A. KREGAR, LJUBLJANA, sv. Petra cesta 21—23.

Kot organistinja

se sprejme na neki župniji pošteno, pridno, dekle, ki je orgljanja vsaj toliko zmožno, da more spremljati pesmi iz navadnih cerkvenih pesmaric. Posebno pa jej mora biti pri srcu lepota in snažnost v cerkvi. Več pove uprava lista pod šteč. 2641.

Kupi se takoj

po najvišji ceni vsako množino jesenovega lesa Ie bodisi okrogel (še stoječ) ait deske. Orebovega lesa I, II. in III. vrste, vsake mere. Domačega kostanjevega lesa, vsake vrste. Sprejmejo se tudi zastopniki. Pismene ali ustmene ponudbe prosto vagon je pošiljata trdkri:

J. Pogačnik, Ljubljana

Marije Terezije cesta 13 (Kolizej).

Zahtevajte

zastoj in poštne prosto moj glavni cenik s 4000 slikami ur, zlatnine in srebrnine, glasbil, predmetov iz usnja in jekla, potrebnih za gospodinjstvo in toaleto, orožja, municije itd.

Prva tovarna ur

Jan Konrad, c. in kr. dvor. Brux št. 1224 (Češko)

Nikelnaste Roskopi-ure K 3.90, 4.20, 5.— Srebrne K 8.40, 9.50. — Nikelnaste budilke K 2.90. Budilke z dvojnimi zvoncem K 4.— Pošilja se po povzetju. — Nikak riziko! Zamena je dovoljena ali denar nazaj!

60.000 K

znaša glavni dobiček srečk »Avstrijskega rudečega križa«, kojih prihodnje žrebanje se vrši dne 2. jan. 1916! — Zahtevajte prospekt! — Srečkovo zastopstvo 11. Ljubljana.

Najstarejša slovenska trvdka te stroke.

Obstoji že nad 38 let

ANN HOFBRIER

imejteljica zaloga corvene oblike in orodja

Ljubljana, Wolfova ulica 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvjale, dalmatike, velume, alba, korelne, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljajo hitro in najpoštenjšo posrožbo, pros, da se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo trvdko.

MATTONIS

JEDINSTVEN U SVOJOJ ANALITIČNOJ KAKVOČI

NAJBOLEJ ODVAJNA NAJSIGURNIJE POROČNO PICE

GISSHÜBLER

ČISTI PRIRODNI ALKALIČNI KISELI IZVOR

Zaloge v Ljubljani:

A. Šarabon in Mihael Kastner.

Volno

za snežne čepice, nogavice, žilogrelce i t. d.

prilporeča

TONI JAGER

Ljubljana, Židovska ul. 5.

Pozor! Vse blago Pozor!

kakor tudi čevlje, dokler kaj v zalogi, brez zvišanja po stari ceni. Tudi zalogo nagrobnih vencev s trakovi in napisi. Prosim, pričajate se! 1574

Uljudno se priporoča trvdka

K. WIDMAYER, pri »Solncu«, za vočo.

Najnižje cene Največji izbor

Preobleke Popravila

L. Mikusch

tovarna dežnikov

Ljubljana, Mestni trg 15.

Neznosne nadloge uši — rešijo vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikar-jeve vrečice

katere imajo 10 prednosti:

1. Niso nosilec škodljivce.
2. Učinkujejo zanesljivo.
3. So brez duha.
4. So snažne.
5. So priročne.
6. So na leta trpežne.
7. Ne škari jih mokrota.
8. So poceni.
9. Zabranijo nove nalezbe.
10. Pošiljajo se v pismih.

Sedanja veča dolži edino uši kot prenašalce pegaste legarja. Kdor se ubrani uši je varen pred to kugo. — Vrečice prodaja:

Čvančara, drogerija, Ljubljana: J. Hočevar, lekarna, Vrhnika: J. Koschir („Pri Orlo“), Kamnik.

Export

žepnih električnih svetilnik in baterij

K. A. Kregar

Ljubljana, Sv. Petra cesta 21 23.

— Trgovci velik popust. —

Laneno seme

v vsaki množini se kupi. Ponudbe na

A. ZANKL, sinovi,

tovarna barv v Ljubljani.

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg

Specijalna trgovina pletenin, trikotaž in perila.

Priporoča svojo zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrejce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele. Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.

Na debelo in drobno.

„Veliki stenski skladni (Block) koledar, za leto 1916“

izide v par dneh. Edini slovenski koledar te vrste, ki bo služil obenem kot beležni koledar. Z ozirom na praktičnost, bo ta edini slovenski koledar neizogibno potreben vsem občinskim in župnijskim uradom, odvetnikom, notarjem, trgovcem, obrtnikom in privatnikom. Cena mu bo K 2.40 po pošti K 2.60. Naročila naj se izvoli pošiljati založniku

I. STOKA, knjigarna in papirnica v Trstu, ulica Molina piccolo 19. 2084

Šartljeva moka brez vsakih kart!

Samo pri meni lahko dobite vsako množino fine šartljeve moke. Samo 1 zavitek rabite za 1 šartelj brez kake druge moke, brez sladkroja, brez kvasa itd. Mnogo 100 zavitek že razprodal. Ravno tako priložimo vsakemu navodilo! Moka ostane tudi delj časa, če se na suhem hrani! Samo kratek čas bo se dobiti, zato naročite takoj a manj kot 3 zavitke ne morem poslati. Cena za 1 zavitek samo K 1.30. Pazite, da ne zamudite, ter da se pozneje ne bodete kesali!

Raspošiljalnica šartljeve moke

Ivan Urek, Borovlje, Koroško.

Oglejte si

pred nakupom veliko zalogo izgotovljenih oblek za

moške, ženske in dečke.

2371 Velika izbir

površnih jopic

za dame in deklice.

„Pri Škofu“.

Pred Skofijo št. 3, Lingarjeva in Medarska ulica.

Podružnica trvdke R. MIKLAUC.

Velika božična prodaja.

Kljub naraščajoči draginji splošnega blaga se bodo radi ogromne zaloge in konca sezije vsi predmeti prodajali po čudovito nizkih cenah in sicer:

Za dame in deklice.

Kostumi v najnovjših barvah in oblikah, paletoti, plašči, bluze, krila, gumijevi plašči in vse vrste kožuhovine itd.

Za gospode in dečke.

Modne in športne obleke, suknje črne, barvane dolge in kratke, kratki jopiči s kožno ali volneno podlogo, mestni kožuh, hlače, klobuki, čepice, itd.

Za vojaštvo.

Plašči, bluze, Breechio-hlače, gumijevi plašči, jopiči iz usnja s kožno ali volneno podlogo, čepice itd.

Ljubljansko

prej angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg šteč. 5.

Karel Linhart, urar
Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7.

Zaloga vseh vrst žepnih ur, ur na nihalo s polnim bitjem, stenskih in kuhinjskih ur, budilk. Nikljaste vojne ure, ure v zapetnicah z vadijemim kazalnikom ali brez njega, zaloga srebrnih in nikljastih ur „OMEGA“ po najnižjih cenah. 2070

:: Popravila se izuršujejo najbolje. ::

Sprejme se na neko graščino dober

hlapec h konjem

dobro plača, stanovanje in kurjava zastoj; dalje priprosta ženska z manjšim dohodkom, ki bi oskrbovala cvetličnjak; stanovanje in kurjava prosto, odškodnina v poljskih pridelkih. Poblizje se izve pri tvrdki

St. & C. Tauzher, Ljubljana, Dunajska cesta št. 47.

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica
za nakup in prodajo zemljišč in posestev

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec

Ljubljana, Trnovski pristan št. 14.

Prodajalci ali kupci naj se obrnejo na zgoraj imenovano posredovalnico.
Vse vrste posestva, vile in zemljišča na izbiro. 249 Tajnost zjamčena.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Mizarstvo.

Popolna spalna
oprema za 2 osebi
zgotovljena iz tu-
ali inozemskega
oreha ali hrasta z
marmorjem in og-
ledalom

Zaloga otroških
vozičkov.

Cene
konkurenčne

Blago soliano.

350 K

J. Pogačnik

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.

Redka božična priložnost

za nakup vsakršne

izgotovljene ženske in moške obleke
po čudovito nizkih cenah. Sedaj je čas lepo in poceni nakupiti.

O. BERNATOVIČ Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživljanje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod.

Absolutna varnost.

Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.858—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za **vojno zavarovanje**, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštine prosijo. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.
Marije Terezije cesta št. 12.

Edino najboljšo Pfaff šivalne stroje — Puch kolesa

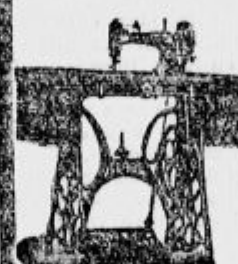
priporoča

po ugodnih cenah in plačilnih pogojih

IGN. VOK

specialna trgovina šiv. strojev in koles

Ljubljana, Sodna ul. 7.

letno jamstvo za vse-
njo najbolj pripravi.

lahki elegantni modeli
vse vrst.

Cenik zastoj in franko. — Zastopnike sprejemem.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz
svojega. Zunanjim
vlagateljem so za poši-

5%

ljanje denarja na razpo-
lago brezplačno polož-
nice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let;
pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom.
Dovoljujejo se ranjšiska posojila proti zaznambi na plačo in
zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.
Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki repre-
zentujejo jamstvene glavnice za 6.432.270 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

II. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Clani: Fran Borštnik, c. kr. profesor v pokoju v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani; Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kano-
nik v Ljubljani; Anton Kobljar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gim-
nazijski profesor v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Clani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač. oficijal v Ljubljani; Avgustin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov

Ljubljana :::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe; 2. vse pre-
mično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako;
3. vse poljske pridelke, žita in krmo; 4. zvonove proti prelomu;
5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživljanje in druge kombinacije in proti neizgledam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.356 kron 17 vin., so poskočile koncem leta 1913. na 735.147 kron 17 vin. Tedaj čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolje bo rasteel zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverje-
ništvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah na-
stavljeni poverjeriki.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo. 1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Brzjojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Spološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, Vokal Marijin trg — So. Petra cesta. Dejniški kapital in rezerve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega danka, kontovne knjižice ter na konto-korent z vsakodnevnim vredno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shra-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 15

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. nov. 1915 K 89.454.606—,
31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 236.633.922—.

Božič 1915.

P. n. občinstvu vlijudno naznanjam, da sem osebo nakupil v prvovrstnih tovarnah različne predmete za

božična darila.

Imam sedaj bogato zalogo juvelov, zlatnine, srebrnine in ur, dalje raznovrstne vojno-spominske predmete: lastno patentovane in druge različne spominske prstane in vsakovrstne znake. Zastopstvo sočijelnih vojnih kozarcev.

Lud. Cerne

juvelir, Ljubljana, Wolfova ul. 3.

ANTON BOČ

barvarija in kemična pralnica
Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Dela se izvršujejo tudi na
Glinah št. 46. Nizke cene!
Točna in solidna postrežba!

Obstoj tverke že čez 50 let.

100 litrov zdrave domače pijače,

osvežujoče, dobre in deže gasode si lahko vsak sam priredi s malimi stroški. V snovi so snovi za ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatelec, pomerančnik, dišeča perla, višnjevec. Ta pijača se lahko poloti z avra hladna, pomni pa vroča mesto ruha in gnanja. Skaziti se ne more. Snovi s natančnim navodilom stanejo K 4.50 franko po povzetju. Na 5 takih porcij dam ene povrhu. Za gospodarstva, tovarne, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker delavce ta pijača osvži in ne upijani, vled dezar ne zgube nič na svoji delazmožnosti.

Jan Grolich, drogerija „Pri angelo“, Brno 643, Morava. 1351

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana

Dunajska cesta šteč. 13
pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za solidno izvršitev vsakovrstnega umetnega steklarstva in slikanja na steklo, za steklarstvo v liguvalni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo — Zaloga steklenega in porcelanega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov za podobe itd. — Narisi in proračuni na zahtevo zastoni. — Spričevala mnogo dovršenih del na razpolago. 74

V najem se odda takoj stara, dobro obiskana

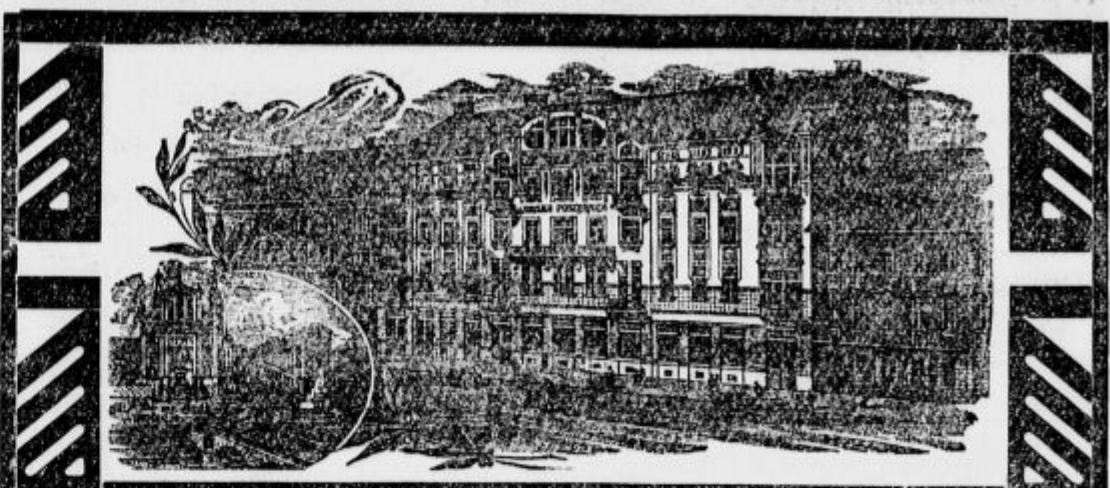
gostilna

blizu farne cerkve v Trebnjem na Dolenjskem.
Poizve se pri Ivani Zuro posestnici v Trebnjem.

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah
Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu. 2426

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šteč. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki temveč

tudi cela dežela Kranjska

ter jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 K čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem junija 1915 čez 23 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohran. položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

4³/₄%

4³/₄%

Modni salon

Stuchly-Maschke
Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebo izbrane novosti z Dunaja

Priporoča: največjo izbero klobukov za dame in deklice kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

Solidno blago.

Popravila točno in vestno.

Priznana nizke cene.

Zunanja naročila na izbiro z obratno pošto.

Sedaj v vojnem času najbolj praktična in hvaležna

Božična in novoletna darila
so samo

Gritzner in Afrana

10 letna garancija! Šivalni stroji

so najboljši in nedosežni v trpežnosti za rodbinsko rabo in obrt.

Prednost: kroglični tek, 2381 biserni ubod.

Pouk v vezenju brezplačno v hiši.

Edina tovarniška zaloga šivalnih strojev

Josip Petelinc, Ljubljana
za vodo ulizu frančiškanskega mostu, levo, 3. hiša.

Velika izbira božičnih daril!

Lepe zelo trpežne vojne

Nadalje priporočam

ново patriolično prilogo

s koledarjem za leto 1916., katera se pošilja brezplačno in poštnine prosto!

ure!

Za obilni obisk najvlijudnejše vabim

F. Čuden

Ljubljana, Prešernova ulica 1

delničar švicarskih tovarn „Union-ur“.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohištvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla.

Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Oljnate barve, najboljše vrste fačadne barve, vremensko neizpremenljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

Predmete in potrebščine za žgalno in briljantno slikanje.

sobne slikarje.

1152

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.